Neapolis University

HEPHAESTUS Repository **http://hephaestus.nup.ac.cy**

Department of Law Master in Financial Crime and Criminal Justice

2021-05

þÿ — ” ® ¼ µ Å Ã · Ä É ½ À Á ¿ Ê Ì ½ Ä É ½ þÿ ½ ¿ ¼ ¹ ¼ ¿ À ¿ ¯ · Ã · Â µ Ã Ì ´ É ½ ± À Ì þÿ • ³ º » · ¼ ± Ä ¹ º - Â ´ Á ± Ã Ä · Á ¹ Ì Ä · Ä µ Â þÿ ¹ ´ ¯ É Â Ã Ä ± µ ³ º » ® ¼ ± Ä ± Ä É ½ • ± þÿ Ã Ä · ½ š Å À Á ¹ ± º ® ˆ ½ ½ ¿ ¼ · Ä ¬ ¾ ·

þÿ ‘ Á ¹ Ã Ä µ ¯ ´ ¿ Å , † ½ ½ ±

þÿ Á Ì ³ Á ± ¼ ¼ ± Ÿ ¹ º ¿ ½ ¿ ¼ ¹ º Ì - ³ º » · ¼ ± º ± ¹ ¿ ¹ ½ ¹ º ® ” ¹ º ± ¹ ¿ Ã Í ½ · , £ Ç ¿ » ® • ¿ ¼ ¹ º Î ½ º
þÿ • À ¹ Ã Ä · ¼ Î ½ , ± ½ µ À ¹ Ã Ä ® ¼ ¹ ¿ • µ ¬ À ¿ » ¹ Â ¬ Æ ¿ Å

http://hdl.handle.net/11728/11958

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

ΜΑΙΟΣ 2021

Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

Σχολή Νομικής και Κοινωνικών Επιστημών

Τμήμα Νομικής

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα

Οικονομικό έγκλημα και Ποινική Δικαιοσύνη

«Η Δήμευση των προϊόντων νομιμοποίησης εσόδων από Εγκληματικές δραστηριότητες και ιδίως στα εγκλήματα των Ναρκωτικών στην Κυπριακή Έννομη τάξη».

Διατριβή η οποία υποβλήθηκε προς απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στο Οικονομικό έγκλημα και Ποινική Δικαιοσύνη στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις

Άννα Αριστείδου

ΜΑΙΟΣ, 2021

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Άννα Αριστείδου, 2021

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της διατριβής από το Πανεπιστημίου Νεάπολις δεν υποδηλώνει απαραιτήτως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Πανεπιστημίου

ΣΕΛΙΔΑ ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑΣ

Ονοματεπώνυμο Φοιτήτριας: Άννα Αριστείδου

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

«Η Δήμευση των προϊόντων νομιμοποίησης εσόδων από Εγκληματικές δραστηριότητες και ιδίως στα εγκλήματα των Ναρκωτικών στην Κυπριακή Έννομη τάξη».

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Η Άννα Αριστείδου, γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία με τίτλο **«Η Δήμευση των προϊόντων νομιμοποίησης εσόδων από Εγκληματικές δραστηριότητες και ιδίως στα εγκλήματα των Ναρκωτικών στην Κυπριακή Έννομη τάξη».** αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή.

Η Δηλούσα

Περίληψη

Βασικός στόχος της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη του οργανωμένου εγκλήματος και συγκεκριμένα της κατηγορίας των ναρκωτικών ουσιών. Στην παρούσα θα ασχοληθούμε ιδιαίτερα με την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ιδιαίτερα στα εγκλήματα εμπορίας των ναρκωτικών τόσο στην Κύπρο όσο και σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο. Επιχειρείται περεταίρω η ανάλυση για το πώς τα ναρκωτικά αποτελούν προϊόντα νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, με σχετική αναφορά στα θεσμικά πλαίσια που τα διέπουν. Σχετική αναφορά γίνεται στο θεσμικό πλαίσιο που τα διέπει καθώς και στη σχέση της διαφθοράς με την νομιμοποίηση εσόδων. Εξαιρετικά ιδιαίτερη έμφαση δίδεται και στην ιστορική αναδρομή της δήμευσης – δέσμευσης αλλά και στο θεσμικό πλαίσιο του φαινομένου αυτού. Οι βασικές πτυχές του θέματος παρατίθενται ακροθιγώς στην εισαγωγή, ενώ στη συνέχεια η εργασία εδράζεται σε πέντε κεφάλαια. Στο μεν πρώτο γίνεται αναφορά στον ορισμό και την ιστορική αναδρομή του οργανωμένου εγκλήματος. Έπειτα, στο δεύτερο και τρίτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στη διαφθορά και νομιμοποίηση εσόδων ως δύο πολύ σημαντικά φαινόμενα που ταλανίζουν την κοινωνία την υποστηρίζοντας τα με αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο στην ΕΕ και στην Κύπρο. περεταίρω γίνεται αναφορά στις κατηγορίες των ναρκωτικών και το θεσμικό τους πλαίσιο τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ευρώπη. Τέλος, στο τέταρτό και πέμπτο κεφάλαιο αναφορά γίνεται στο μέτρο της δήμευση-δέσμευσης, στο θεσμικό πλαίσιο, και ιστορική αναδρομή. Η μελέτη ολοκληρώνεται με αναφορά στη βιβλιογραφία

Abstract

The main objective of the present assignment is the study of organized crime, in particular of the category of illegal drug substances. In the present assignment, we will focus on money laundering from illegal activities specifically in crimes concerning illegal drug trafficking both in a national and European level. We further attempt to analyze how illegal drug substances are regarded as products of money laundering, with relevant references to the institutional frameworks governing them. A relevant reference is made on the governing institutional framework as well as the connection between corruption and money laundering. A historic retrospective on confiscation including the governing framework of this phenomenon is further emphasized. The basic principles of the issue at hand are outlined at the introduction, whereas the assignment is separated into five chapters. In the first chapter, we emphasize on the definition and the historic retrospective of organized crime. Furthermore, the second and third chapter emphasize on corruption and money laundering as two important phenomena scourging modern society, supported by the governing framework both on a national and European level. Moreover, the illegal drug substances categories are examined, including their governing framework in Cyprus and European Union. The final chapters are concerned with confiscation as a measure of reducing/ eliminating money laundering, on its governing framework and a historic retrospective. The assignment is concluded by referencing the relevant bibliography.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Στο παρόν στάδιο θα ήθελα να ευχαριστήσω όσους βοήθησαν στο να φέρω ως πέρας την συγκεκριμένη διατριβή αφιερώνοντας τον ελεύθερο τους χρόνο.

Σημαντική αλλά και πολύτιμη ήταν η βοήθεια της Επιβλέπουσας Καθηγήτριας μου κ. Άρτεμις Σαββίδου όπου με την βοήθεια , την καθοδήγηση αλλά και την στήριξη που μου παρείχε όλο αυτό το διάστημα κατάφερα να ολοκληρώσω την παρούσα διατριβή.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την Οικογένεια μου για όλη την στήριξη και συμπαράσταση που μου παρείχε καθ' όλη την διάρκεια των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευχαριστίες……..σελ 5

Πρόλογος – Εισαγωγή.....σελ 8-9

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 - ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

1.1 Ιστορική αναδρομή του Οργανωμένου εγκλήματος…….....σελ 10-15

1.2 Ορισμός Οργανωμένου εγκλήματος..... σελ 15-20

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 –ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

2.1 Ορισμός της διαφθοράς στην Κύπρο…….....…..…….....σελ 20-27

2.2 Θεσμικό πλαίσιο για την διαφθορά.....σελ 27-30

2.3 Ορισμός της Νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.....σελ 30-34

2.4 Θεσμικό πλαίσιο στη Κύπρο……,,,,,,,,.....σελ 34-37

2.5 Θεσμικό πλαίσιο σε Ευρωπαικό Επίπεδο….....σελ 37-42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 –ΝΑΡΚΩΤΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΩΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ:

3.1 Ορισμός ναρκωτικών ουσιών και οι κατηγορίες τους.....σελ 43-51

3.2 Θεσμικό πλαίσιο των ναρκωτικών στη Κύπρο..... σελ 51-56

3.3 Ναρκωτικά ως Αντικείμενο νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες -αντιμετώπιση της ΕΕ.....σελ 56-61

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 – ΔΗΜΕΥΣΗ –ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΩΣ ΘΕΣΜΟΙ ΔΙΩΞΗΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ :

4.1.Ιστορική αναδρομή και Έννοια της Δήμευσης-Δέσμευσης των προϊόντων από παράνομες δραστηριότητες .....σελ 62-69

4.2 Θεσμικό πλαίσιο δήμευσης και δέσμευσης παράνομων περιουσιακών στοιχείων.....σελ 69-77

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5:

5.1 Βιβλιογραφία.....σελ 78-84

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το οργανωμένο έγκλημα είναι μια ευρεία έννοια όπου πολλοί μελετητές έχουν επιχειρήσει να αναλύσουν ο κάθε ένας με τον δικό του διαφορετικό τρόπο. Ωστόσο, το οργανωμένο έγκλημα είναι μια κατηγορία εθνικών ή τοπικών ομάδων και/ή επιχειρήσεων οι οποίες έχουν ως υποκείμενα τους εγκληματίες με απώτερο σκοπό την εμπλοκή τους σε παράνομες δραστηριότητες που έχουν ως επίκεντρο τον παράνομο πλουτισμό (κέρδος). Το οργανωμένο έγκλημα χωρίζεται σε διάφορες κατηγορίες όπου μια εκ αυτών αποτελούν και οι εξαρτησιογώνες ουσίες ή αλλιώς τα ναρκωτικά. Μέρος του οργανωμένου εγκλήματος είναι το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος το οποίο αποτελεί προπομπό για το οργανωμένο έγκλημα.

Στην εν λόγω μελέτη θα ασχοληθούμε ιδιαίτερα για την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ιδιαίτερα στα εγκλήματα της εμπορίας ναρκωτικών τόσο στη Κυπριακή Έννομη τάξη όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, για το πώς αυτά αποτελούν προϊόντα νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, με σχετική αναφορά στα θεσμικά πλαίσια που τα διέπουν, ποια η σχέση της νομιμοποίησης εσόδων με το φαινόμενο της διαφθοράς καθώς και πως αυτά δημεύονται από το κράτος.

Η παρούσα, διαχωρίζεται σε πέντε κεφάλαια. Αρχικά στο **πρώτο κεφάλαιο** θα γίνει αναφορά στον ορισμό και την ιστορική αναδρομή του οργανωμένου εγκλήματος. Έπειτα, στο **δεύτερο κεφάλαιο** της παρούσας μελέτης θα αναφερθούμε στον ορισμό της διαφθοράς και της νομιμοποίησης εσόδων ως δύο πολύ σημαντικά φαινόμενα που ταλανίζουν την κοινωνία την οποία ζούμε

τον τελευταίο καιρό ιδιαίτερα υποστηρίζοντας τα ως άνω λεχθέντα σε αναφορά του θεσμικού πλαισίου τόσο στην ΕΕ αλλά και στην Κύπρο που τα πλαισιώνουν.

Πέραν των ως άνω αναφερθέντων, σημαντική θα είναι και η απασχόληση μας με τα ναρκωτικά ως προϊόντα νομιμοποίησης ως το **τρίτο κεφάλαιο** της παρούσης. Θα εξετάσουμε τα προϊόντα αυτά, τις κατηγορίες που αυτά διακρίνονται, το θεσμικό τους πλαίσιο στην Κύπρο και την αντιμετώπιση τους από την Ευρωπαϊκή σκοπιά.

Στο **τέταρτο κεφάλαιο** θα αναφερθούμε στο μέτρο της δήμευσης και δέσμευσης ,η οποία δήμευση αλλά και δέσμευση αποτελεί ένα μέτρο δίωξης και/ή αποστέρησης των παράνομων εσόδων από τούς εγκληματίες. Θα αναφερθούμε στην ιστορική τους αναδρομή αλλά και στο θεσμικό πλαίσιο τους πλαίσιο με αναφορά σε σχετική νομολογία.

Εν κατακλείδι, στο **πέμπτο κεφάλαιο** της μελέτης θα γίνει μια σύντομη αναφορά στην βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε για την παρούσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Ιστορική αναδρομή Οργανωμένου εγκλήματος

Κατά τα μέσα του 20ου αιώνα η Ιταλική και Σικελική μαφία γνωστή και ως «Cosa Nostra», οικογένειες εγκληματιών γνωστών και ως «μαφιόζοι» οι οποίοι ήταν ιδιαίτερα παθιασμένοι με τις οικογενειακές παραδόσεις, την αυστηρή πειθαρχία, τον αλληλοσεβασμό και την εχεμύθεια μεταξύ των μιας εγκληματικής ομάδας, και οι οποίοι ήταν διατεθειμένοι να προβούν σε κάθε είδους εγκληματική ενέργεια με σκοπό να επιτευχθούν οι στόχοι της ομάδας τους , αλλά και με την ικανή ηγετική συμπεριφορά του αρχηγού της ομάδας κατάφεραν να τοποθετηθούν στην κορυφή και να αποτελέσουν επίκεντρο των συζητήσεων για το οργανωμένο έγκλημα.[1]

Με το πέρας των χρόνων η προσέγγιση αυτή περί του οργανωμένου εγκλήματος διαφοροποιήθηκε σημαντικά καθότι νέες μορφές εγκληματικής δράσης έπρεπε να ενσωματωθούν. Κατά το 1980 η συνεχής και συμπαγής δομή των εγκληματικών ομάδων αλλά και η σοβαρότητα των εγκληματικών ενεργειών που διαπράχθηκαν, αλλά και ο αυξημένος αριθμός των μελών των ομάδων ήταν τα στοιχεία που έφεραν την επικράτηση του οργανωμένου εγκλήματος.[2]

Στις αρχές τις δεκαετίας του 1990, οι οργανωμένες ομάδες εγκληματιών άρχισαν να δραστηριοποιούνται στην επικράτεια πέραν του ενός κράτους γνωστό και ως διασυνοριακό ή ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο επίπεδο, με αποτέλεσμα να αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά

[1] Cusson 209
[2] Roth 2010

προβλήματα αφού δρουν 3600 διεθνείς συμμορίες με ποσοστό 70% δραστηριοποίησης σε όλη την επικράτεια.

Το γεγονός ότι το οργανωμένο έγκλημα εξαπλώθηκε ταχύτατα καθώς και το ότι οι κρατικοί φορείς παρουσιάζουν αδυναμίες ως προς την αντιμετώπιση του έχει καταστήσει το οργανωμένο έγκλημα σαν μια από τις μεγαλύτερες απειλές για την δημόσια και κρατική ασφάλεια οδηγώντας τα κράτη και τους κρατικούς οργανισμούς σε εκ νέου αξιολόγηση του ζητήματος και την αντιμετώπιση του ως ένα ζήτημα ασφάλειας παρά σαν μια εγκληματική ενέργεια. Οι κυριότεροι παράγοντες που διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στη ταχεία εξάπλωση του προβλήματος είναι οι κοινωνικοί, πολιτικοί, οικονομικοί, και τεχνολογικοί παράγοντες καθώς και η ανισότητα στους τομείς αυτούς μεταξύ των κρατών, η τεχνολογική εξέλιξη και καινοτομία στα μέσα και στις επικοινωνίες των πολιτών η παγκόσμια διαφθορά, οι διεθνείς εμπορικές συναλλαγές , η δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς και η διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης είναι κάποιοι από τους παράγοντες αυτούς.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση, η εξάπλωση του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος αποτελεί μια από τις πέντε μεγαλύτερες απειλές που πρέπει να αντιμετωπιστούν άμεσα. Με βάση τον τρίτο πυλώνα της ΕΕ ο οποίος προνοούσε στην συνεργασία των κρατών στους τομείς της δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων και ο οποίος θεσπίστηκε με βάση την Συνθήκη του Μάαστριχτ το 1992 με σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, της διακίνησης ναρκωτικών και άλλων σοβαρών δράσεων.

Με βάση την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε τον Οκτώβριο 1999, περί της σύστασης της Ευρωπαϊκής Μονάδας Δικαστικής Συνεργασίας (Eurojust) αλλά και η κατάρτιση των Συνθηκών της Νίκαιας το 2001 και Λισσαβόνας το 2007 ήταν τα βασικά νομοθετήματα για την αντιμετώπιση του διεθνικού φαινομένου καθότι παραβιάζονται οι θεμελιώδης αρχές της κυριαρχίας των κρατών, το δικαίωμα τους να προβαίνουν στη χρήση νόμιμης βίας όπου αυτό είναι αναγκαίο αλλά και στην προστασία των συνόρων τους.

Περεταίρω, Μαφία (Mafia) θεωρείται με βάση το άρθρο 416 του Ιταλικού Ποινικού Κώδικα η εγκληματική οργάνωση που έχει ως απώτερο σκοπό της τον πλουτισμό των μελών που την απαρτίζουν χρησιμοποιώντας πράξεις εκφοβισμού, με σκοπό την υποταγή των προσώπων προκαλώντας τους την διάπραξη αδικημάτων. Αποκτούν τα πρόσωπα αυτά άμεσο ή έμμεσο έλεγχο των οικονομικών δραστηριοτήτων και οτιδήποτε άλλο μπορεί να τους επιφέρει κέρδος. Η εγκληματική οργάνωση θεωρείται πιο ισχυρή εάν τα μέλη της μπορούν να χρησιμοποιήσουν όπλα ή εκρηκτικά με σκοπό να προωθηθούν οι στόχοι της.[3]

Στην πόλη του Παλέρμο στην Ιταλία, ο ΟΗΕ συγκάλεσε διεθνή συνάντηση μεταξύ των κρατών για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος με συμμετέχοντες 198 κράτη. Με την συνάντηση αυτή αναγνωρίστηκε η Μαφία ως παγκόσμιο σύμβολο.

[3] Section 416bis of the Criminal code (Mafia-type associations)

Η Ιταλία ως η χώρα η οποία έχει γεννηθεί το οργανωμένο έγκλημα, είναι η χώρα με την μακροχρόνια λοιπόν ιστορία στις οργανωμένες εγκληματικές ομάδες. Όταν γίνεται αναφορά σε οργανωμένο έγκλημα συνήθως αναφερόμαστε στις πιο συχνές εγκληματικές οργανώσεις όπως πχ. Ρωσική μαφία, ιταλική μαφία κλπ. Σύμφωνα με τον Ιταλικό Ποινικό Κώδικα ορίζεται ότι «ως εγκληματικές ομάδες θεωρούνται οι ενώσεις τύπου μαφίας» Παρόμοιου είδους ομάδες θεωρούνται επίσης της Καλαβρίας η "Ντρανγκέτα " (Ndrangheta), και της Νεάπολης η "Καμόρα" (Camorra). Με βάση τις εγκληματικές οργανώσεις αυτές συσσωρευόταν ο πλούτος που αποκτήτο είτε περιουσιακά στοιχεία είτε κεφάλαια στην Ιταλία και στο εξωτερικό. Έτσι η Ιταλική κυβέρνηση με σκοπό την εξουδετέρωση του όλου ζητήματος αποφάσισε όπως εφαρμόσει μέτρα στην περιουσία που αποκτάται από τις οργανώσεις αυτές αποστερώντας τις.

Με τον νόμο «Rognomi-La Torre»Act εισάγοντας το έγκλημα του «Mafia typeassociation toy 1982» παρέχετο το δικαίωμα και/ή δυνατότητα στις εισαγγελικές αρχές η δυνατότητα εφαρμογής προληπτικών μέτρων για τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτούνται όπως είναι η δήμευση και η κατάσχεση τους. Κύριος σκοπός ήταν η απόκτηση των παράνομων αυτών προϊόντων.

Κύριος εφαρμοστής αλλά και ο άνθρωπος που παρότρυνε την εφαρμογή του μέτρου αυτού, του λεγόμενου «Mafia type unlawful association» [4] ήταν ο βουλευτής Pia La Torre. Σύμφωνα με τους πρώην ηγέτες της μαφίας και αργότερα μάρτυρες, ("collaboratori di Giustizia"),6 Tommaso Buscetta, Francesco Marino Mannoia, Gaspare

[4] Section 416bis of the Criminal code (Mafia-type associations)

Mutolo και Pino Marche, ο Pio La Torre δολοφονήθηκε, για τη δέσμευσή του κατά της μαφίας.

Συνέπεια του πιο πάνω νόμου ήταν η δίωξη των κύριων υπαιτίων (υπεύθυνοι και συνεργάτες τους) του οργανωμένου εγκλήματος και να δημευθούν τα περιουσιακά στοιχεία που απέκτησαν.

Η μέθοδος της Μαφίας εφαρμόστηκε σε πάρα πολλες χώρες και θεωρήθηκε ως ένα διεθνές ζήτημα για την μεταφορά των παράνομων εσόδων. Ως αποτέλεσμα αυτού τα έσοδα αυτά έχουν ενσωματωθεί στις οικονομίες στο εξωτερικό αλλά και εσωτερικό αψηφώντας τους διάφορους οικονομικούς κανόνες. Ο όρος «διεθνικό οργανωμένο έγκλημα» έχει πάρει την θέση του από τη διάσκεψη του ΟΗΕ στην Νάπολη το Νοέμβριο 1994. Τονίστηκε ότι το έγκλημα αυτό έχει υπερεθνική διάσταση. Ο όρος «διακρατικό» θεωρείται το έγκλημα το οποίο έχει διεθνή χαρακτήρα, αφορώντας περισσότερο απο μια χώρες. Κύριος στόχος είναι η αντιμετώπιση των παράνομων κεφαλαίων και/ή εσόδων ούτως ώστε να διατηρείται η οικονομία του κάθε κράτους υγιές και ασφαλή.

Κατά τις αρχές του 1930 με πρωτοβουλία του Λάκυ Λουτσιάνο όλες οι οργανώσεις της Μαφίας έπρεπε να ενσωματωθούν σε Εθνικό Συνδικάτο του Εγκλήματος του Κόζα Μόστρα που καθοδηγούσε η «Επιτροπή» τον έλεγχο της οποία είχαν 5 μεγάλες οικογένειες της Νέας Υόρκης. Γύρω στο 1950 ανάλογη «Επιτροπή» απέκτησε και σικελική Μαφία.

Το πνεύμα ωστόσο της κυριαρχίας και εξουσίας κυριαρχούσε και ακολουθήθηκε σε όλες τις παγκόσμιες

και εθνικές εκφράσεις του οργανωμένου εγκλήματος με τα μέλη αυτού να τιτλοφορούν ως «μαφιόζοι»[5]

Το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος αποτελεί ένα έγκλημα σοβαρό με διασυνοριακή διάσταση από την ίδια του την φύση αλλά και από τις επιπτώσεις που προκαλεί. Ωστόσο αυτό συνδέεται με το οργανωμένο έγκλημα. Με βάση την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία το κριτήριο που εφαρμόζεται στο κατά ποσό ένα έγκλημα είναι σοβαρό είναι το ύψος των ποινών που επιβάλλονται και συγκεκριμένα αυτή της ποινής της στερητικής της ελευθερίας με μέγιστη διάρκεια άνω του ενός έτους ή μέχρι 6 μήνες.

1.2 Ορισμός οργανωμένου εγκλήματος

Η Ειδική Επιτροπή της Γερουσίας των Ηνωμένων Πολιτειών για την διερεύνηση εγκλημάτων στο Διαπολιτειακό Εμπόριο γνωστή και ως Επιτροπή Κεφόβερ, συστήθηκε κατά τα έτη 1950-1951 και ήταν η πρώτη επιτροπή που ερεύνησε το φαινόμενο του οργανωμένου εγκλήματος.

Με βάση την Επιτροπή αυτή ως οργανωμένο έγκλημα θεωρείται το «ξέπλυμα βρώμικου χρήματος ή νομιμοποίηση εσόδων από παράνομη δραστηριότητα» διαδικασία η οποία γίνεται με σκοπό την απόκρυψη της παράνομης προέλευσης ή αξιοποίησης των προϊόντων που παράγονται παράνομα με κοινή βάση τους το κέρδος, όπου στην συνέχεια μέσω της διαδικασίας νομιμοποίησης τα έσοδα αυτά να παρουσιάζονται ως νόμιμα στην αγορά.

[5] Διπλωματική εργασία στο Οργανωμένο έγκλημα του Γεώργιου Κολτσικογλου του Πανεπιστημιου Νεάπολις Πάφου

Ορισμένες εγκληματικές οργανώσεις όμως, δεν έχουν ως απώτερο σκοπό το κέρδος και τέτοιου είδους είναι οι τρομοκρατικές οργανώσεις που κύριο μέλημα τους είναι τα πολιτικά συμφέροντα. Μια εγκληματική οργάνωση ή αλλιώς συμμορία πολλές φορές μετονομάζεται σε μαφία (Mafia) ή όχλος.[6]

Σύμφωνα με τον Diego Gambetta Ευρωπαίο Κοινωνιολόγο ο οποίος όρισε ότι «ως μαφία» θεωρείται ένας τύπος εγκληματικής οργάνωσης με ειδίκευση την παροχή εξωπραγματικής προστασίας και οιωνοί επιβολής του νόμου. Ακολούθως, με βάση τον Ζακ Μπάρο «Το οργανωμένο έγκλημα αποτελεί την σταθερότητα και διαδικασία ένταξης των δυτικών Βαλκανίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.»

Ο Ζακ Μπάρο αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δήλωσε ότι «*Το οργανωμένο έγκλημα αποτελεί στην σταθερότητα και διαδικασία ένταξης των δυτικών Βαλκανίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση»*[7]

Από το πλήθος των ορισμών που έχουν διατυπωθεί προκύπτουν κοινά στοιχεία που συγκροτούν το τι θα πει οργανωμένο έγκλημα. Τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν το οργανωμένο έγκλημα είναι η οργάνωση και η ιεραρχική δομή ομάδας τριών ή περισσότερων ατόμων όπου ο σκοπός της οποίας είναι η διάπραξη εγκληματών σε μορφή κακουργήματος σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο όπου το κέρδος του οργανωμένου εγκλήματος αποτελεί το

[6] Απόσπασμα απο Βικιπέδεια
[7] Ζακ Μπάρο – Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης
(Απόσπασμα από την Μεταπτυχιακή εργασία του Νικόλαου Τσαππή – Πανεπιστήμιο Νεάπολις 2014) Βιβλιοθήκη Νεάπολις Πάφου- Ήφαιστος

κίνητρο για την σύσταση του με την χρήση βίας ή την απειλή χρήσης βίας.

Παράλληλα έχουν γίνει πολλές προσεγγίσεις όσον αφορά τον ορισμό του οργανωμένου εγκλήματος. Με βάση την πρώτη προσέγγιση η οποία έγινε το 2000 με την κατάρτιση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών γνωστή και ως Σύμβαση του Παλέρμο βασίστηκε στο είδος και την μορφή της εγκληματικής δραστηριότητας που θεωρεί ότι υφίσταται οργανωμένο έγκλημα. Η εγκληματική δράση των προσώπων που απαρτίζουν μια ομάδα πρέπει να βασίζεται σε ένα δομημένο σχέδιο το οποίο θα τελεί εγκλήματα για μεγάλο χρονικό διάστημα με επανάληψη ώστε να δημιουργείται βλάβη. Απώτερος στόχος της ομάδας αυτής είναι η αποκόμιση οφέλους είτε οικονομικού είτε άλλως πως, με τη χρήση βίας ή την απειλή χρήσης βίας.

Η δεύτερη προσέγγιση που είχε επιτευχθεί είναι εν σχέση με τη φύση του οργανωμένου εγκλήματος, όπου έχει να κάνει με την σχέση των μελών της εγκληματικής ομάδας την ιεραρχία και την οργάνωση της. Δηλαδή αυτό που παρατηρείται με βάση την προσέγγιση αυτή είναι η δόμηση της ομάδας και όχι το η φύση των ενεργειών αυτής για να αποκομίσουν το επιθυμητό όφελος. Δίνεται βάση στη κατανομή των ρόλων και καθηκόντων των μελών που απαρτίζουν την εγκληματική ομάδα προκειμένου αυτή να λειτουργήσει ορθά, ελαχιστοποιώντας τους κινδύνους που πιθανόν να ελλοχεύουν από τις αρχές επιβολής του νόμου και διασφάλισης της εμπιστοσύνης και σεβασμού μεταξύ των μελών μέσω της επιβολής αυστηρών ποινών.

Η τελευταία προσέγγιση που διατυπώθηκε ήταν στη συγκέντρωση μεγαλύτερης εξουσίας και δύναμης για την εγκληματική ομάδα, παράγοντες που επηρεάζουν την ισχυρότητα που έχει μια ομάδα δίνωντας της την ευκαιρία με τον τρόπο αυτό να ασκεί έλεγχο και να ρυθμίζει πιο ορθά και προσεχτικά τις δραστηριότητες της. Για την επίτευξη των στόχων της η ομάδα που προκύπτει στην προσέγγιση και/ή θεωρία αυτή χρησιμοποιεί διάφορα μέσα όπως είναι η δωροδοκία, δωροληψία, εκμετάλλευση νομικών κενών στα συστήματα εξασφαλίζοντας σε κάποιες περιπτώσεις την ατιμωρησία των μελών της.[8]

Με τον ΟΗΕ το 2008 ακολούθησε η ΕΕ ορίζοντας νομικά την έννοια του οργανωμένου εγκλήματος με σχετική της απόφαση πλαίσιο η οποία υιοθετούσε την Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών με την μόνη διαφορά τον αριθμό των μελών της εγκληματικής ομάδας που ορίζονται στα δύο άτομα τουλάχιστον.[9]

Οι διαφοροποιήσεις που προκύπτουν από την διατύπωση του οργανωμένου εγκλήματος δημιουργούν μεταξύ άλλων ποικιλομορφία καθότι είναι αδύνατος ο καθορισμός ενός συγκεκριμένου ορισμού. Κρίσιμο σημείο για τον προσδιορισμό της έννοιας του είναι η παράθεση και περιγραφή των χαρακτηριστικών του ώστε να γίνονται αντιληπτά και να φαίνεται η διάκριση του από τα υπόλοιπα φαινόμενα.

Η ανάπτυξη και συγκεκριμένα η εμφάνιση του οργανωμένου εγκλήματος σε μια κοινωνία γίνεται όλο και πιο έντονη όταν υπάρχουν διακυμάνσεις. Δηλαδή όταν

[8] Σελ 41-44 Διπλωματική εργασία ‘’Εμπορία Ανθρώπων και Διεθνικό Οργανωμένο έγκλημα Διλήμματα Ασφαλείας για την Ευρώπη’’ του Τσιρίγκα Βασίλειου
[9] Απόσπασμα απο την σελίδα Cyprus Times

αντιμετωπίζει κρίσεις ένα κράτος ως προς την λειτουργικότητα και την δομή του. Τα κενά που δημιουργούνται αποτελούν το ιδανικότερο έδαφος ανάπτυξης του αφού το οργανωμένο έγκλημα συστήνεται για να καλύψει τα κενά αυτά. Παράδειγμα δημιουργίας του οργανωμένου εγκλήματος αποτελεί η περίπτωση της Ρωσίας όπου έκανε την εμφάνιση του μετά την κατάρρευση της ΕΣΣΔ και την δημιουργία νέων κρατών με αδύναμες δομές αλλά και η περιπτώσεις εμφάνισης του στην Κολομβία και Λατινική Αμερική. Επομένως, η κρίση που δημιουργείται στα κράτη λόγω των διεθνών σχέσεων και διεθνούς πολιτικής τους αποτελεί κρίσιμο παράγοντα ο οποίος προωθεί την έξαρση του οργανωμένου εγκλήματος.

Το διεθνικό οργανωμένο έγκλημα αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα αναπτυγμένα φαινόμενα σε ένα διεθνή σύστημα όπου αυτό οφείλεται κυρίως στον περιορισμό του ελέγχου από τους θεσμικούς φορείς ενός κράτος ή μιας κοινωνίας. Την εμφάνιση του σε Ευρωπαϊκό επίπεδο σηματοδότησε το τέλος του ψυχρού πολέμου με την κατάρρευση των πρώην ανατολικών καθεστώτων η οποία διευκόλυνε την μετακίνηση των εγκληματικών οργανώσεων διευρύνοντας με τον τρόπο αυτό την επικοινωνία τους αποκτώντας διασυνοριακή και διεθνή διάσταση μεταξύ τους. [10] Η διακίνηση ναρκωτικών, λαθρομετανάστευση, και εμπορία προσώπων θεωρούνται ως τις πιο κυρίαρχες μορφές οργανωμένου εγκλήματος με βαριά εγκληματική δραστηριότητα τόσο σε διεθνές επίπεδο όσο και στην Κύπρο.[11]

[10] Απόσπασμα απο την σελίδα Cyprus Times
[11] Οργανωμένο έγκλημα και αδύναμες κρατικές δομές σε περίοδο κρίσης: Μια αμφίδρομη σχέση(Τιμητικός Τόμος Νέστορα Κουράκη)

Συνοψίζοντας, προϋπόθεση λοιπόν για την ανάπτυξη του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος αποτελεί η μείωση της δυνατότητας των κρατών να ασκούν αποτελεσματικούς ελέγχους αλλά και η χρήση εγκληματικών ομάδων από ορισμένα κράτη για να διατηρήσουν θέση ισχύος στο διεθνές σύστημα έναντι άλλων ανταγωνιστικών κρατών. Κύριος όμως παράγοντας είναι η κρίση που πιθανόν να αντιμετωπίζει ένα κράτος η οποία το οδηγεί σε αποδυνάμωση ως προς την άσκηση εσωτερικού ελέγχου.

Οι οργανωμένες εγκληματικές οργανώσεις οι οποίες αποτελούν μέρος του οργανωμένου εγκλήματος ή ακόμα οδηγό εφαρμογής και υλοποίησης του, ενώ δεν έχουν ως στόχο τους την ανατροπή της εκάστοτε κρατικής εξουσίας επιδιώκουν ωστόσο να εκμεταλλεύονται την κατάσταση κάθε κράτους με σκοπό την επιβίωση αλλά και επέκταση τους προς την κοινωνία στην οποία γεννούνται. [12]

Εξίσου σημαντική αποτελεί επίσης και η κύρωση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την αντιμετώπιση του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος και των Συμπληρωματικών σε αυτή πρωτοκόλλων του 2003 προς αντιμετώπιση του Διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος.[13]

[12] Οργανωμένο έγκλημα και αδύναμες κρατικές δομές σε περίοδο κρίσης: Μια αμφίδρομη σχέση(Τιμητικός Τόμος Νέστορα Κουράκη)
[13] Ο Περί της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και Πρωτοκόλλων(Κυρωτικός) Νόμος του 2003

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 Ορισμός του φαινομένου της Διαφθοράς στην Κύπρο

Η διαφθορά είναι φαινόμενο που παρατηρείται όχι μόνο στην Κυπριακή και Ελληνική έννομη τάξη αλλά σε όλα τα κράτη ανά το Παγκόσμιο. Ειδικότερα η διαφθορά παρουσιάζεται ως συχνό φαινόμενο στον δημόσιο αλλά και ιδιωτικό τομέα μιας χώρας αφού έχει ως αντίκτυπο στην οικονομία και κατ' επέκταση στην δυσλειτουργία και ως αποτέλεσμα στην καταστροφή ενός κράτους.

Η διαφθορά συνδέεται άμεσα και με το οικονομικό έγκλημα. Η δυσκολία επίσης καθορισμού ενός συγκεκριμένου ορισμού για το φαινόμενο αυτό διαφαίνεται και στην Παγκόσμια Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς (The United Nations Convention against Corruption) και αυτό οφείλετο στην μη συναίνεση των κρατών αφού εξαρτάται αυτό από πολλούς παράγοντες όπως κοινωνικές, πολιτιστικές, οικονομικές και άλλες αντιλήψεις των διαφόρων λαών.

Σύμφωνα με την «Διεθνή διαφάνεια» η οποία ορίζει ως διαφθορά την κατάχρηση εξουσίας από το πρόσωπο που την έχει προς ίδιο όφελος. Η Παγκόσμια Τράπεζα ορίζει ως «διεφθαρμένη πρακτική» το να προσφέρεις, να δίνεις, να λαμβάνεις ή να ζητάς άμεσα ή έμμεσα οτιδήποτε με αξία ώστε να επηρεάσεις με αντικανονικό τρόπο τις πράξεις ενός άλλου μέρους.

Με βάση τον C. Friedricks το 1989 «Η Διαφθορά είναι η αποκλίνουσα συμπεριφορά, συνδεδεμένη με ένα ειδικό κίνητρο, το ιδιωτικό κέρδος σε βάρος του δημοσίου» ή

άλλως πως «Διαφθορά υπάρχει, όταν ένας κάτοχος εξουσίας, ο οποίος είναι επιφορτισμένος με την εκτέλεση ορισμένων καθηκόντων, δηλαδή ένας λειτουργός ή υπάλληλος, μέσω χρηματικών ή άλλων αμοιβών μη νόμιμα παρεχόμενων, προτρέπετε σε δράσεις που ευνοούν όποιον παρέχει αμοιβές και συνεπώς ζημιώνει το δημόσιο και τα συμφέροντά του».[14]

Σημαντικό ορισμό περί του θέματος έδωσε με την σειρά της η GRECO - Ομάδα του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη διαφθορά, η οποία όριζε ως διαφθορά την αθέμιτη λήψη ή οποιαδήποτε άλλη συμπεριφορά εναντίον προσώπων επιφορτισμένων με ευθύνες στο δημόσιο τομέα ή ιδιωτικό τομέα κατά παράβαση των καθηκόντων τους η οποία αποσκοπεί να παράσχει αχρείαστα οφέλη οποιασδήποτε μορφής σ 'αυτούς ή σε τρίτο.[15]

Με την διαφθορά διευκολύνεται η εγκληματική δραστηριότητα και/ή επιχειρηματικότητα όπως η παράνομη διακίνηση ναρκωτικών , το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος, αλλά επεκτείνεται και στην σύσταση εγκληματικών οργανώσεων. Εγκληματική οργάνωση με βάση το Νόμο 2928/2001 της Ελλάδας ορίζεται *«ως η δομημένη και διαρκή δράση ομάδας δύο ή περισσότερων προσώπων που επιδιώκουν την διάπραξη κακουργημάτων»*.[16]

Η διαφθορά διαφέρει από την χώρα ή την εξουσία που μπορεί να υπάρχει. Η διαφθορά στην Κύπρο έκανε την εμφάνιση της πριν από πολλά χρόνια και αυτό είχε ως

[14] Fredrick's το 1989
[15] Group of states Against Corruption (GRECO)
[16] Νόμος 2928/2001 Άρθρο 187 ˚Εγκληματική οργάνωση˚ ημερ. 27 Ιουλίου 2001. https://www.e-nomothesia.gr/kat-egklema-organomeno/n-2928-2001.html

κύριο λόγο ιστορικό αφού με βάση τον καθηγητή Διοίκησης, Επιστήμης και Χρηματοοικονομικών του Πανεπιστήμιου Κύπρου κ. Σταύρο Ζένιο *«για πολλά χρόνια, δεν είχαμε δικό μας κράτος. Άρα, εμπεδώθηκε μία αντίληψη πως όταν κλέβεις το κράτος, καλώς το κάνεις. Όπως ακριβώς κάναμε δηλαδή από το σουλτάνο ή τη βασίλισσα πιο πρόσφατα».*

Κύριο παράδειγμα διαφθοράς στα Κυπριακά δεδομένα είναι τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια καθώς και η πρόσφατη περίπτωση με τα διαβατήρια (Αλ Τζαζίρα). Μετά από αξιολόγηση που έτυχε από την Ομάδα Καταπολέμησης της διαφθοράς(GRECO) και τις 16 συστάσεις που είχαν γίνει εφαρμόστηκαν μόνο οι 2. Όσον αφορά τα πολιτικά εκτεθειμένα πρόσωπα ο κ Ζένιος ανέφερε χαρακτηριστικά *«οι πολιτικοί μας είναι εκεί για να αποφασίζουν για όλα τα θέματα στα οποία εμπλέκονται και οι ίδιοι. Το θέμα είναι που τραβάς τη γραμμή. Το ζήτημα των μη εξυπηρετούμενων δανείων δεν θα πρέπει να υποβαθμιστεί, όπως έγινε με τη φορολογία των καυσίμων».*[17]

Στις μετρήσεις που διεξήχθησαν το έτος 2020 παρουσιάζεται μείωση όσον αφορά την θέση της Κύπρου στον Δείκτη Αντίληψης για την διαφθορά. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία που προέκυψαν η Κύπρος κατέχει την 42η θέση σε Παγκόσμια κατάταξη το 2020 με 51 βαθμούς χαμηλότερη θέση εν σχέση με το έτος 2019. Αξίζει να σημειωθεί ότι για να ληφθεί υπόψιν ο Δείκτης Αντίληψης για τη διαφθορά διεξάγονται και λαμβάνονται υπόψιν 13

[17] Συνέντευξη καθηγητή Διοίκησης, Επιστήμης και Χρηματοοικονομικών του Πανεπιστήμιου Κύπρου στο Ράδιο πρώτο για το φαινομενο της διαφθοράς και την καταπολέμηση του https://economytoday.sigmalive.com/oikonomia/kypros/15042_giati-i-diafthora-einai-vathia-rizomeni-stin-kypro

έρευνες ειδικών ή στελεχών επιχειρήσεων ως προς τον τρόπο αντίληψης της διαφθοράς στον δημόσιο τομέα. Πιο διεφθαρμένες χώρες σύμφωνα με την ετήσια έκθεση θεωρήθηκαν το Βόρειο Σουδάν, η Σομαλία, Συρία, Υεμένη και Βενεζουέλα ενώ αντίθετα, η Δανία, Νέα Ζηλανδία, η Φιλανδία, η Σιγκαπούρη, Σουηδία και Ελβετία θεωρούνται από τις πιο λίγο διεφθαρμένες. Η Ελλάδα παρουσίασε βελτίωση εν σχέση με το θέμα αυτό.

Η διαφθορά εμποδίζει την αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης αποθαρρύνοντας με τέτοιο τρόπο τις επενδύσεις , μειώνοντας την ταχύτητα των εμπορικών συναλλαγών, αλλοιώνει την εσωτερική αγορά και αυξάνει τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων.

Η καταπολέμηση της διαφθοράς είναι δύσκολο να επιτευχθεί λόγω την αμέτρητων εμποδίων που ταλανίζουν το κάθε κράτος. Όπως πχ. στους τομείς της υγείας η εξυπηρέτηση του κοινού στα δημόσια νοσηλευτήρια όπου για λόγους οικονομικούς καθυστερούν να εξυπηρετηθούν από το νοσηλευτικό προσωπικό.

Επιπλέον στις περιπτώσεις των εκλογών όπου υπάρχει δωροδοκία για υποστήριξη ενός κόμματος ή παράταξης Ορισμένες πολιτικές χρηματοδότησης που καθίσταται νόμιμες από μια χώρα σε κάποια άλλη πιθανό να είναι παράνομες.

Οι κύριοι παράγοντες που ενισχύουν την διαφθορά είναι:

α)η έλλειψη μηχανισμών για ελέγχου της δημόσιας διοίκησης που θεσπίστηκαν ad hoc

β)η ανεξέλεγκτη εξουσία που παρέχεται στους αρμόδιους για να αποφασίζουν,

γ)η έλλειψη διαφάνειας και η απουσία κανόνων ή μη εφαρμογή τους ,

δ)η έλλειψη προληπτικού ελέγχου,

ε)η καθυστέρηση στην απονομή δικαιοσύνης όσον αφορά τα οικονομικά εγκλήματα και η ανεπάρκεια των Δικαστηρίων να επιβάλλουν ποινή αφού πολλά οικονομικά αδικήματα παραγράφονται μέχρι την εκδίκαση τους.

Επιπλέον, καθοριστική είναι και η θεσμοθέτηση ενός συστήματος αποτελεσματικού ελέγχου με την εμπέδωση της λογοδοσίας επ' αυτού.

Για την καταπολέμηση της πρέπει να θεσπιστούν μέτρα που να αποσκοπούν μείωση της γραφειοκρατίας, η αναβάθμιση των δημόσιων υπηρεσιών, η απλοποίηση των διαδικασιών, η ταχύτερη απονομή της δικαιοσύνης και ο εκσυγχρονισμός των Δικαστηρίων στον τομέα αυτό, με την εκπαίδευση της κοινωνίας μέσω την ΜΜΕ διεξαγωγή σεμιναρίων σε επιχειρήσεις και τον κάθε πολίτη ξεχωριστά και την εισαγωγή ειδικού μαθήματος στα σχολεία ώστε να μπορούν να αντιδρούν στις περιπτώσεις που αντιλαμβάνονται την ύπαρξη της διαφθοράς στη κοινωνία. [18]

Περεταίρω, η σταδιακή συρρίκνωση του χάσματος σε σκοπούς απασχόλησης μεταξύ ιδιωτικού και ευρύτερου δημόσιου τομέα θα οδηγήσει σε αποδυνάμωση των πολιτειακών σχέσεων και κατ' επέκταση στην διαφθορά και διαπλοκή.

[18] «Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ του Λέναδρου Ρακιντζή (Γενικού Επιθωρητή δημόσιας διοίκησης)
http://portal.tee.gr/portal/page/portal/SCIENTIFIC_WORK/EKDILOSEIS_P/EPISTHMONIKES_EVENTS/HLEKTRONIKH%20DIAKYBERNHSH%20-%20DIAFTHORA/EISHGHSEIS/1.%20RAKINTZHS.pdf

«*Εστιάζοντας την προσοχή στη σύγχρονη δικαιική εξέλιξη στο πεδίο αντιμετώπισης της διαφθοράς μπορεί να διαπιστώσει κανείς δύο βασικά χαρακτηριστικά: τη διεθνοποίηση των σχετικών προσπαθειών και την επέκταση του ενδιαφέροντος στη διαφθορά του ιδιωτικού τομέα*»[19]

Πρέπει δηλαδή να γίνει μετά από μεταρρύθμιση της δημοσίας διοίκησης και στην έκδοση και θέσπιση ξεκάθαρων νομοθετημάτων και/ή κανόνων όσον αφορά την καταπολέμηση της.

Έτσι με αυτόν τον τρόπο επηρεάζονται και τα συμφέροντα της ΕΕ όπου πρέπει τα κράτη μέλη με την σειρά τους να εντοπίσουν μηχανισμούς και για την προστασία των συμφερόντων αυτών. Αυτό επιτεύχθηκε με την Συνθήκη της Λισσαβόνας όπου θεσπίστηκαν ποινικοί κανόνες στα εθνικά δίκαια των κρατών μελών.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η Κυπριακή Δημοκρατία προχώρησε στις 29/01/21 σε μια δέσμη μέτρων με σκοπό την καταπολέμηση της διαφθοράς. Σύμφωνα με σχετικό διάγγελμα που πραγματοποίησε ο ΠτΔ Νίκος Αναστασιάδης «τα μέτρα αυτά αποτελούν την μεγαλύτερη παρέμβαση που έγινε ποτέ από την Κυπριακή Δημοκρατία.» Επισήμανε επίσης ότι τα μέτρα βασίζονται στο τρίπτυχο κράτους-δικαίου, διαφάνεια και λογοδοσία ενώ χωρίζονται σε 3 πυλώνες όπως είναι η πρόληψη , το νομοθετικό πλαίσιο και η εποπτεία-αξιολόγηση των μέτρων.

[19] Βιβλίο Μ. Καϊάφα Γκπάντη , Στοιχεία ενωσιακού Ποινικού δικαίου 2016 σελ. 91-95 Εκδόσεις Σάκκουλα

Σύμφωνα με την Υπουργό Δικαιοσύνης κ. Γιολίτη ετοιμάζεται νομοσχέδιο για σκοπούς προστασίας των ατόμων που προβαίνουν σε καταγγελίες για πράξεις διαφθοράς ενώ υπάρχει πλάνο για δημιουργία διαδικασιών αποτροπής του φαινομένου αυτού.[20]

2.2 Θεσμικό πλαίσιο κατά της διαφθοράς

Η διαφθορά δεν αποτελεί παράγοντα που επηρεάζει μόνο ένα κράτος αλλά είναι ένα διεθνές φαινόμενο που επηρεάζει όλα τα κράτη. Οι οργανισμοί που ασχολούνται σήμερα με την διαφθορά λειτουργούν σε: α)διεθνές επίπεδο β)ευρωπαϊκό επίπεδο γ)εθνικό επίπεδο.

Με την παγκοσμιοποίηση του φαινομένου της διαφθοράς οδηγήθηκε στη δημιουργία διεθνών οργανισμών όπως είναι η Παγκόσμια τράπεζα, το Διεθνές Νομισματικό ταμείο (ΔΝΤ) ο ΟΟΣΑ. Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως όργανα με άμεση προτεραιότητα στη λήψη μέτρων κατά της διαφθοράς. Υπογράφτηκαν επιπλέον διεθνής συνθήκες περί τούτου καθώς και στην σύσταση οργάνων εθνικών και διεθνών για την καταπολέμηση της. Οι κυριότεροι οργανισμοί τους οποίους η Κύπρος έχει κυρώσει είναι οι ακόλουθοι:

- **Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών(ΟΗΕ)**

Ο εν λόγω οργανισμός δημιούργησε ένα Παγκόσμιο πρόγραμμα εναντίον της διαφθοράς στο πλαίσιο του Κέντρου για τη Διεθνή πρόληψη του Εγκλήματος του Γραφείου των Ηνωμένων Εθνών για το διασυνοριακό έγκλημα και έρευνα για δικαιοσύνη. Κύριος σκοπός του προγράμματος αυτού ήταν η βοήθεια και στήριξη των κρατών για ενιαία αντιμετώπιση του φαινομένου της

[20] Απόσπασμα απο Euronews

διαφθοράς με την αύξηση του κινδύνου και του κόστους της κατάχρησης της εξουσίας για προσωπικό όφελος.

Με το πρόγραμμα αυτό προωθείται: α) η δημιουργία μηχανισμού ελέγχου β) οι διατάξεις της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς ημερ 31/10/2003 γ)υιοθέτηση στρατηγικών ώστε να καταπολεμηθεί η διαφθορά μέσω κοινών πληροφοριών. Η Κύπρος κύρωσε τη Σύμβαση με τον περί της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς (Κυρωτικό) Νόμο του 2008 (Ν. 25(ΙΙΙ)/2008) η οποία σχετίζεται με την δήμευση, κατάσχεση και επιστροφή των προϊόντων από παράνομες καθώς και τ-ο Πρωτόκολλό της με τον περί του Προσθέτου Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Ποινικοποίηση της Διαφθοράς (Κυρωτικός) Νόμο 22(ΙΙΙ)/ 2006.δραστηριότητες, περιλαμβάνει κανόνες για την παρεμπόδιση και καταπολέμηση της νομιμοποίησης αλλά και κανόνες για τη λογιστική στον ιδιωτικό τομέα και την διαφάνεια της ισότητας πρόσβασης σε δημόσιες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών.

- **<u>Ευρωπαϊκή Ένωση</u>**

Η ΕΕ έχει ήδη λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση του φαινομένου της διαφθοράς ωθώντας τα όργανα της να λάβουν παράλληλα και εκείνα τα μέτρα αυτά, να συνεργάζονται με άλλους οργανισμούς αλλά να έχουν ως στόχο τους τη άμεση καταπολέμηση της. Πέραν των μέτρων αυτών ιδιαίτερη έμφαση αξίζει να δοθεί στις προσπάθειες που γίνονται για συντονισμό των ενεργειών της με τις ΗΠΑ και όλους τους διεθνείς οργανισμούς.

Η ευρωπαϊκή υπηρεσία καταπολέμησης της απάτης(OLAF) είναι το όργανο που θέσπισε η ΕΕ και το οποίο εντοπίζει, διερευνά, και αναπτύσσει πολιτική για καταπολέμηση της διαφθοράς που διαπράττεται εις βάρος των οργάνων της.

- **Συμβούλιο της Ευρώπης**

Είναι ένας διεθνής , διακυβερνητικός οργανισμός που αποτελείται από 47 κράτη και ο οποίος ιδρύθηκε το 1949. Ευρίσκεται στο Στρασβούργο. Σκοπός του είναι να προστατέψει τα ανθρώπινα δικαιώματα, το κράτος δικαίου, να προωθεί την ενημέρωση και να ενθαρρύνει την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πολιτιστικής ταυτότητας, να βρίσκει λύσεις σε προβλήματα που αντιμετωπίζει η ευρωπαϊκή κοινότητα όπως πχ ναρκωτικά, AIDS κα, να βοηθά στην δημοκρατική σταθερότητα στην Ευρώπη και να υποστηρίζει την πολιτική, νομική, και συνταγματική αναμόρφωση.

Σημαντικό όργανο για την διαφθορά είναι η σύσταση της Ομάδας κρατών κατά της διαφθοράς (GRECO) είναι το όργανο του Συμβουλίου της Ευρώπης για τον έλεγχο της διαφθοράς και των μέτρων που λαμβάνονται. Ιδρύθηκε ως μερική συμφωνία όπου μέρη της ήταν μόνο 17 κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης το 1999. Ωστόσο σήμερα έχει 49 κράτη μέλη.[21] Διασφαλίζει την ορθή εφαρμογή των διεθνών συμβάσεων που έχουν υιοθετηθεί.

[21] Council of Europe – GRECO Website

- **<u>Διεθνής Ακαδημία για καταπολέμηση της διαφθοράς</u>**

Ιδρύθηκε το 2010,και αποτελεί κοινή πρωτοβουλία κυρίως του UNODC, της Αυστριακής Κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF). Έχει καθεστώς διεθνής οργανισμούς αλλά λειτουργεί ως ανεξάρτητος οργανισμός πρόληψης με σκοπό την μελέτη της διαφθοράς και τους τρόπους αντιμετώπισης της καθώς παράλληλα λειτουργεί ως ανεξάρτητο κέντρο έρευνας και εξειδίκευσης για εκπαίδευση, επιμόρφωση ανάπτυξη συνεργασιών στο τομέα καταπολέμησης της διαφθοράς κα.

- **<u>Παγκόσμια Τράπεζα</u>**

Έχει δημιουργήσει στρατηγικές και σχέδια δράσης με δείκτες αξιολόγησης της προόδου τους, ώστε να μπορεί να ελέγχει τις αναγκαίες διορθωτικές κινήσεις και σχέδια της και να προτείνει την εφαρμογή τους και σε άλλα κράτη.[22]

2.3 <u>Ορισμός της Νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και το θεσμικό πλαίσιο που την διέπει</u>

Ως Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες νόμος 2007(188(I)/2007) ορίζεται με βάση το άρθρο 4 του νόμου είναι η μέθοδος που χρησιμοποιεί κάποιος ο οποίος τα έσοδα που αποκτά από μια παράνομη δραστηριότητα και γνωρίζει ότι είναι παράνομα, να προσπαθεί να τα εισάγει με διάφορους τρόπους στην νόμιμη αγορά (πχ. Επενδύσεις). Ορίζεται ως το «ξέπλυμα βρώμικου χρήματος» η νομιμοφάνεια της κατοχής παράνομων

[22] Εθνική στρατηγικη κατά της διαφθορας- Κυπριακή Δημοκρατία, Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης (Νοέμβριος 2017)

κεφαλαίων με σκοπό την κάλυψη της παράνομης προέλευσης τους.

Πολλοί χρησιμοποίησαν διάφορες μεθόδους για να καλύψουν την παράνομη προέλευση του αποκληθέντων χρημάτων όπου ένας εξ ’αυτών ήταν η δημιουργία εταιρειών, ραδιοφωνικών σταθμών κα. Μέχρι και ο κακοποιός Al Capone συνήθιζε να χρησιμοποιεί για το λόγο αυτό τα πλυντήρια ρούχων τα οποία λειτουργούσαν παλιά με κέρματα παρουσιάζοντας τα παράνομα κεφάλαια που αποκτούσε ως νόμιμα από τη λειτουργία αυτής του της επιχείρησης. Για τον λόγο αυτό χρησιμοποιείται ο όρος «ξέπλυνε».

Ωστόσο με την καταδίκη του τον Οκτώβριο του 1931 για το αδίκημα της φοροδιαφυγής λέγεται ότι έδωσε την σκυτάλη στον Mayer Lansky να μεταφέρει μεγάλο όγκο χρημάτων σε λογαριασμούς του εξωτερικού σε μορφή δανεισμού όσο και για να επιτευχθεί η φοροαπαλλαγή. Το παράνομο χρήμα διαπερνά από μια συγκεκριμένη διαδικασία ούτως ώστε να ξεπλένεται και να παρουσιάζεται στο τέλος της αλυσίδας ως νόμιμο ή/και καθαρό.

Πρωτοεμφανιζόμενο ήταν στο σκάνδαλο που ξέσπασε στο Watergate από την βρετανική εφημερίδα Guardian η οποία μεταξύ άλλων χαρακτήρισε ως «το ξέπλυμα» την μεταφορά παράνομων χρημάτων στο Μεξικό από την επιτροπή για την επανεκλογή του Προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών Νίξον και την επαναεισαγωγή τους στη χώρα μέσω μιας εταιρείας στο Μαϊάμι.

Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αποτελούν το πρώτο εργαλείο για την νομιμοποίηση εσόδων αφού χρησιμοποιούνται από τους εγκληματίες για να τα νομιμοποιήσουν, και χρησιμοποιούνται ως δίαυλοι με βάση το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που απαιτείται για την αποτροπή του παράνομου ξεπλύματος, αφού αναφέρουν παράνομες συναλλαγές για να βοηθούν τις αρχές για την καταπολέμηση του.

Προϋπόθεση για να μπορέσουμε να αναφερόμαστε στο αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες είναι η τέλεση μιας άλλης προγενέστερης δραστηριότητας με την οποία το προϊόν αποκτά νόμιμη υπόσταση. Το αδίκημα αυτό ενισχύει τις εγκληματικές οργανώσεις.

Το αδίκημα των ναρκωτικών αποτελεί ένα από τα αδικήματα τα οποία προέρχονται τα παράνομα έσοδα και αποτελούν το 70% αυτού του παράνομου χρήματος που διακινείται παγκοσμίως. Η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες αποτελεί πρώτο θέμα απασχόλησης των κυβερνήσεων των ευρωπαϊκών χωρών και διεθνών οργανισμών όπου μια εξ ‘αυτών είναι και η Κυπριακή Δημοκρατία.

Οι κάτοχοι του βρώμικου χρήματος με την νομιμοποίηση τους απολαμβάνουν με τον τρόπο αυτό τους καρπούς του παράνομου πλούτου τους και αποκτούν παράλληλα την διεύρυνση του. Το ρευστό χρήμα λόγω της ανωνυμίας που του προσδίδεται τις περισσότερες μορφές αποτελεί το μοναδικό μέσο συναλλαγών στο λαθρεμπόριο και στην διακίνηση ναρκωτικών ουσιών χρησιμοποιώντας τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για να διαθέσουν τα χρήματα

που αποκτούν είτε για να τα ανταλλάξουν αγοράζοντας αντικείμενα με μεγάλη αξία.

Με σκοπό την βελτίωση και καταπολέμηση του όλου ζητήματος η FATF και η ΕΕ έδωσαν ιδιαίτερη έμφαση στις περιπτώσεις εκμετάλλευσης των τραπεζικών ιδρυμάτων και επαγγελμάτων που σχετίζονται με τα οικονομικά ιδίως για ξέπλυμα χρήματος θεσπίζοντας όπως θα αναλύσουμε περεταίρω αυστηρότερο νομοθετικό πλαίσιο περί του θέματος το οποίο είναι συμβατό με τις αρχές του κάθε κράτους που το εφαρμόζει.

Η FATF τον Απρίλιο του 1990 εξέδωσε μια έκθεση αποτελούμενη από 40 συστάσεις οι οποίες παρέχουν ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Κύριος πυλώνας της FATF ήταν η διαδικασία της αμοιβαίας αναγνώρισης με την οποία τα περιφερειακά όργανα τα οποία παρακολουθούσαν την εφαρμογή των συστάσεων αυτών αξιολογούσαν τα αποτελέσματα της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων. Οι συστάσεις αυτές παρείχαν ένα πλήρες μέτρο για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων που κάλυπταν την ποινική δικαιοσύνη και την επιβολή του νόμου τη διεθνή συνεργασία, το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα και την ρύθμιση του. Η Ομάδα Χρηματοοικονομικής δράσης κατά τον Φεβρουάριο 2012 αναθεώρησε τις 40+9 συστάσεις της

Ιδιαίτερη βάση δόθηκε στην ανάκτηση των εγκληματικών εσόδων και την επιβεβαίωση της έννομης τάξης απέναντι στο έγκλημα που αποτελεί ένα κύριο πυρήνα της ποινικής καταστολής ο οποίος αναγνωρίζεται μέσα από την νομοθεσία της νομιμοποίησης εσόδων θέμα το οποίο θα

ασχοληθούμε ιδιαίτερα σε κατοπινό στάδιο της παρούσας διπλωματικής εργασίας.

2.4 Το θεσμικό πλαίσιο στην Κύπρο

Χαρακτηριστικά το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την Κυπριακή έννομη τάξη περί τούτου είναι ότι η Κύπρος κύρωσε αρχικά την Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών ενάντιά στη Παράνομη διακίνηση Ναρκωτικών και Ψυχοτρόπων ουσιών(Σύμβαση της Βιέννης), ακολούθως το 1990 την Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Συγκάλυψη, Έρευνα, Κατάσχεση και Δήμευση των Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες(Σύμβαση Στρασβούργου), το 1995 τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Συγκάλυψη, Έρευνα, Κατάσχεση και Δήμευση των Εσόδων από Εγκληματικές Πράξεις και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, το 2007.

Νέα εισδοχή έκανε και ο νόμος Περί Συγκάλυψης Έρευνας και Δήμευσης Εσόδων από Ορισμένες Εγκληματικές Πράξεις Νόμος (61(Ι)/1996), για να συνάδει με τις Συστάσεις της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF), σε θέματα ξεπλύματος παράνομου χρήματος και με τις Οδηγίες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Ο υπό αναφορά νόμος είχε ως σκοπό την συμπερίληψη περεταίρω μέτρα ή βελτίωση των υφιστάμενων. Κατά το 2007 ο Νόμος αυτός αντικαταστάθηκε από τον περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμο του 2007, (αρ. Ν.188(Ι)/2007), ο οποίος ενοποίησε όλους τους προηγούμενους νόμους και τροποποιήθηκε το 2010, το 2012, το 2013 και το 2014, με τους Νόμους 58 (Ι)/2010,

80(I)/2012, 192(I)/2012, 101(I)/2013 και 184(I)/2014, αντίστοιχα.

Το 2014 είχε εισαχθεί με βάσεις τις τροποποιήσεις που είχαν γίνει η δυνατότητα για παγοποίηση εσόδων παράνομων σε περίπτωση που ο διαπραχθέντας κατηγορηθεί για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες στο εξωτερικό αλλά προστέθηκε επιπλέον και η δυνατότητα για άσκηση έφεσης σε διατάγματα παγοποίησης με βάση το νόμο αυτό. Επιπρόσθετα, με το νομό αυτό εισήχθησαν προϋποθέσεις σχετικά με την άρνηση εκτέλεσης διατάγματος δήμευσης η οποία εκδόθηκε ερήμην του ενδιαφερόμενου σε κράτος μέλος της ΕΕ.

Το 2012 ψηφίστηκε επιπλέον και ο νόμος περί της Ρύθμισης των Επιχειρήσεων Παροχής Διοικητικών Υπηρεσιών και Συναφών Θεμάτων (Ν.196(I)/2012), ο οποίος σκοπό έχει την ρύθμιση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων που παρέχονται στο πλαίσιο διοίκησης ιδιωτικών εταιρειών από άλλες επιχειρήσεις οι οποίες κάλυπταν το αδίκημα της καταπολέμησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Καθορίζεται σημαντικά και η υποχρέωση που παρέχεται για δανειοδότηση του ελέγχου και εποπτείας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Με βάση το νόμο 2007(188(I)/2007) και συγκεκριμένα το άρθρο 5, πέραν των όσων αναφέραμε, στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντα εμπίπτουν και τα γενεσιουργά αδικήματα τα οποία τιμωρούνται με φυλάκιση πέραν του ενός έτους και τα οποία αδικήματα γεννιούνται από έσοδα που προήλθαν από παράνομη δραστηριότητα. Τέτοια μπορεί να είναι:

- Τα αδικήματα χρηματοδότησης της τρομοκρατίας με βάση το άρθρο 4 του Περί Διεθνούς Σύμβασης για την καταπολέμηση της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας (Κυρωτικός και άλλες διατάξεις) Νόμων του 2001 και 2005, καθώς και η συλλογή χρημάτων για χρηματοδότηση προσώπων ή οργανώσεων που συνδέονται με την τρομοκρατία.

- Αδικήματα για την διακίνηση των ναρκωτικών.

Σημαντικό έργο συντελεί και η Ομάδα Χρηματοπιστωτικής Δράσης για την καταπολέμηση του ξεπλύματος αλλιώς FATF(Financial Action Task Force). Η ομάδα αυτή συστάθηκε το 1989 μετά από πρωτοβουλία των αρχηγών κρατών μελών της G7 κατά τη διάρκεια της ετήσιας Συνόδου στο Παρίσι. Λόγω της μεγάλης εξάπλωσης του φαινομένου αποφασίστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και των μελών της G7 στη συμμετοχή ακόμα 8 χωρών.

Τον Απρίλιο του 1990 η FATF καθιέρωσε τις 40 συστάσεις για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων οι οποίες έχουν ισχύ μέχρι και σήμερα και αποτελούν πλέον ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης.[23]

Κατά το 2001 όμως εξέδωσε ακόμα 9 Συμπληρωματικές συστάσεις ειδικές σχετικά με την αποφυγή της χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη

[23] Οι 40 συστάσεις της FATF

χρηματοδότηση της τρομοκρατίας οι οποίες μετά τη τροποποίηση τους συμπληρώθηκαν το 2004.[24]

Σημαντική συμβολή είχε και η Επιτροπή της Βασιλείας για Τραπεζική εποπτεία η οποία συστάθηκε το 1974. Μέλη αυτής ήταν οι κεντρικές τράπεζες και άλλες τραπεζικές εποπτικές αρχές από τα κράτη μέλη του «GROUP of TEN», την Ελβετία και το Λουξεμβούργο. Δεν αποτελεί διεθνή διακυβερνητικό οργανισμό αλλά οργάνωση χωρίς νομική προσωπικότητα που λειτουργεί στα πλαίσια της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών. Στόχος αυτής της επιτροπής είναι η διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος στα πλαίσια διαμόρφωσης νέων θεσμών του διεθνούς χρηματοπιστωτικού και νομισματικού συστήματος.[25]

2.5 Το θεσμικό πλαίσιο στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Σε Γνωσιακό επίπεδο, η ΕΕ καταβάλλει αδιάληπτες προσπάθειες για αντιμετώπιση του φαινομένου της Νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Γύρω στο 2018 έχει εφαρμόσει αυστηρότερους κανόνες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης. Με βάση τους κανόνες αυτούς γίνεται πιο δύσκολη η ενέργεια της απόκρυψης των παράνομων αποκληθεισών κεφαλαίων μέσω της δημιουργία εικονικών εταιρειών αλλά και αυστηρότεροι έλεγχοί όσον αφορά τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου. Παράλληλα, ενισχύεται ο ρόλος των αρχών της χρηματοπιστωτικής εποπτείας και βελτιώνεται η πρόσβαση και ανταλλαγή πληροφοριών.

[24] Οι 9 Ειδικές συστάσεις της FATF

[25] «Group of Ten» είναι μία ομάδα κρατών και κεντρικών τραπεζών, μέλη της οποίας είναι 8 κυβερνήσεις (ΗΠΑ, Γαλλία, Ιταλία, Ιαπωνία, Καναδάς, Ολλανδία, Βέλγιο και Ηνωμένο Βασίλειο) και 2 κεντρικές τράπεζες (Γερμανία και Σουηδία)

Οι κίνδυνοι που συνδέονται με την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας αποτελούν πηγή σοβαρής ανησυχίας για το χρηματοπιστωτικό σύστημα της ΕΕ και την ασφάλεια των πολίτων της. Ωστόσο, με την πάροδο του χρόνου έχει αναπτύξει ισχυρότερο κανονιστικό πλαίσιο για να αντιμετωπίζονται οι κίνδυνοι όπως α)η τεχνολογική καινοτομία (εικονικά νομίσματα), β) μεγαλύτερη ενοποίηση των χρηματικοοικονομικών ροών στην εσωτερική αγορά γ)ο παγκοσμιοποιημένος χαρακτήρας των τρομοκρατικών οργανώσεων δ) η εφευρετικότητα των εγκληματίων στην εκμετάλλευση κενής αδυναμίας του συστήματος. [26]

Λόγω της παγκοσμιοποίησης του φαινομένου αυτού η ΕΕ σε συνεργασία με την Ομάδα Χρηματοπιστωτικής δράσης (FATF) διαμορφώνει και εφαρμόζει με τον τρόπο αυτό τα διεθνή πρότυπα. Καθορίστηκαν επιπρόσθετα οι στρατηγικές προτεραιότητες της ΕΕ κατά τον Ιούνιο του 2019 για την περίοδο από ο 2019-2024. Μια εξ ‘αυτών ήταν και η προστασία των πολιτών και ελευθεριών η οποία καθορίστηκε τον Δεκέμβριο του 2019 με σκοπό την ενίσχυση περεταίρω του πλαισίου της ΕΕ.

Περεταίρω, πέραν των ως άνω λεχθέντων η ΕΕ εφάρμοσε και/ή υιοθέτησε την 5η οδηγία 2018/843 για την καταπολέμηση της Νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες τον Μάιο του 2018.[27] Σκοπός της οδηγίας αυτής είναι η βελτίωση της διαφάνειας στις εταιρείες και τα καταπιστεύματα, η ενίσχυση των

[26] Ευρωπαικό Σύμβουλιο, Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωση
[27] Οδηγία (ΕΕ) 2018/843 ημερ. 30 Μαΐου 2018

ελέγχων ως προς τις τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου, η αντιμετώπιση κινδύνων που συνδέονται με προπληρωμένες κάρτες και εικονικά νομίσματα , η ενίσχυση συνεργασίας μεταξύ εθνικών μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών, η βελτίωση συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και εποπτικών αρχών για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Πέραν της οδηγίας 2018/843 υιοθετήθηκε και η οδηγία (ΕΕ) 2018/1673 εν σχέση με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων μέσω του ποινικού δικαίου. [28] Επακόλουθη είναι και η οδηγία (ΕΕ)2015/849 στην οποία η Επιτροπή διατηρεί κατάλογο σχετικά με την ανεπάρκεια συστημάτων των τρίτων χωρών για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες στις οποίες χώρες απαιτείται η περεταίρω ύπαρξη μέτρων δέουσας επιμέλειας. Κατά το Μάρτιο 2019 η Επιτροπή απέρριψε σχέδιο καταλόγου 23 χωρών υψηλού κινδύνου παρουσιάζοντας τον Μάιου 2020 αναθεωρημένο κατάλογο των χωρών αυτών.

Αυτό δεν έμεινε αφού, η ΕΕ με την προσπάθεια της να αντιμετώπιση το όλο θέμα το 2019 ενίσχυσε τις κεφαλαιουχικές απαιτήσεις με την πέμπτη οδηγία 2019/878 για τη διευκρίνηση του ρόλου των αρχών προληπτικής εποπτείας. Οι αρχές αυτές ήταν υπεύθυνες στον εντοπισμό και περεταίρω διόρθωση των αδυναμιών όπου προκύπταν στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που ήταν άμεσα εμπλεκόμενα με νομιμοποίηση εσόδων.[29]

[28] Οδηγία (ΕΕ)2018/1673 ημερ.23 0κτωμβρίου 2019
[29] Οδηγία (ΕΕ)2019/878 ημερ. 20 Μάιου 2019

Η οδηγία (ΕΕ)2019/1153 όπου διευκόλυνε την πρόσβαση και χρήση των εθνικών μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών σε σχέση με την επιβολή του νόμου[30].

Τέλος, τον Δεκέμβριο ενισχύθηκε ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών(ΕΑΤ) όπου τροποποιήθηκαν οι κανονισμοί που την αφορούσαν και της δόθηκε η αρμοδιότητα για εποπτεία και νομικό καθήκον στη χρήση του χρηματοπιστωτικού συστήματος για σκοπούς νομιμοποίησης εσόδων. Η οδηγία άρχισε να ισχύει από την 1 του Γενάρη 2020 και είναι η Οδηγία (ΕΕ)2019/2175[31]

Να σημειωθεί ότι τις πιο πάνω οδηγίες η Κύπρος της έχει κυρώσει με την Ένταξη της στην ΕΕ. Πέραν αυτών, υιοθετήθηκαν και εφαρμόστηκαν και οι ακόλουθοι κανονισμοί εν σχέση με τις τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου. Αρχικά ήταν ο Κανονισμός(ΕΕ)2020/855 που αφορά την τροποποίηση του Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού(ΕΕ)2016/1675, ο Κανονισμός (ΕΕ)2019/758, ο Κανονισμός (ΕΕ)2018/1467,ο Κανονισμός(ΕΕ)2018/212 και ο Κανονισμός (ΕΕ) 2018/105 ως η σχετικές του τροποποιήσεις. Για το ξέπλυμα παράνομου χρήματος εφαρμόστηκε και η οδηγία 2015/849[32]

Συνοψίζοντας λοιπόν, σε κοινοτικό επίπεδο η ΕΕ για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης βάσισε το επίπεδο αυτό σε 3 πράξεις:

- Οδηγία 91/308/ΕΟΚ ημερ. 10/6/1991 για την πρόληψη της χρήσης του χρηματοπιστωτικού

[30] Οδηγία(ΕΕ)2019/1153 ημερ. 20 Ιουνίου 2019
[31] Οδηγία(ΕΕ)2019/1975 ημερ 1 Ιανουαρίου 2020
[32] Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου

συστήματος για νομιμοποίηση η οποία ενσωμάτωσε τις 40 συστάσεις της FATF. Η οδηγία αυτή υποχρεώνει τα κράτη μέλη να ποινικοποιούν την νομιμοποίηση εσόδων και την λειτουργία στην επικράτεια τους μιας αρμόδιας αρχής. Επίσης, καθορίζει την υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων να ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές όταν εντοπίζουν ύποπτη συναλλαγή. Τροποποιήθηκε ακολούθως με την οδηγία 2001/97/ΕΚ η οποία ενσωμάτωσε τις 40 αναθεωρημένες συστάσεις της FATF του 1991.

- Απόφαση πλαίσιο του Συμβουλίου 2001/500/ΔΕΥ τα κράτη υποχρεώνονται να μην έχουν επιφυλάξεις ως προς τα μέτρα δήμευσης εν σχέση με αδικήματα νομιμοποίησης ενώ καθιερώθηκαν παράλληλα κυρώσεις και πλαίσιο αμοιβαίας συνδρομής.

- Οδηγία 2005/60/ΕΚ/25.11.2005 εν σχέση με την πρόληψη της χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων και την χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Αντικατέστησε την οδηγία 91/308/10-06-1991 , όπου τα κράτη υποχρεώθηκαν να την ενσωματώσουν στο δίκαιο τους μέχρι τις 15/12/2007. Διευρύνθηκαν με την οδηγία αυτή η έννοια του χρηματοπιστωτικού οργανισμού και εγκληματικής δραστηριότητας ενώ ορίστηκε η υποχρέωση των κρατών να ποινικοποιήσουν την νομιμοποίηση εσόδων.

Πέραν από τους κανόνες και τις συστάσεις της FATF και της Επιτροπής της Βασιλείας υπογράφτηκαν και κάποιες σχετικές διεθνείς συμβάσεις οι οποίες είναι οι ακόλουθες:

- Διεθνής Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών το 1988 ή αλλιώς ως «Σύμβαση της Βιέννης» η οποία αναγνωρίζει μεταξύ άλλων ως εγκληματική πράξη την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών και δίνει την απαραίτητη κατεύθυνση για διεθνή συνεργασία και καταστολή του φαινομένου. Έχει κυρωθεί από 170 κράτη ανάμεσα τους και η Ελλάδα.

- Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης το 1990 ή αλλιώς ως «Σύμβαση του Στρασβούργου» όπου καθιερώθηκε πλαίσιο διεθνούς συνεργασίας, για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων, την κατάσχεση και δήμευση των εσόδων που προέρχονται παράνομα. Η σύμβαση αυτή κυρώθηκε από όλα τα κράτη- μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης.

- Διεθνής Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών το 1999 για την καταστολή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και η οποία κυρώθηκε από 132 κράτη αναμεσά τους και η Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 Ορισμός Ναρκωτικών ουσιών και κατηγορίες που τα διέπουν και το θεσμικό τους πλαίσιο στη Κύπρο

Τα ναρκωτικά έκαναν την εμφάνιση τους προς τον άνθρωπο ως φυτά πριν από πολλά χρόνια. Οι άνθρωποι την παλαιά εποχή χρησιμοποιούσαν τα ναρκωτικά για θεραπευτικούς κυρίως σκοπούς και ιδίως για τις αναλγητικές ιδιότητες τους με σκοπό την ανακούφιση τους από τον πόνο.

Στην συνέχεια με την πάροδο των χρόνων είχαν παρατηρηθεί παραισθησιογόνες ενέργειες με την χρήση τους και έτσι άρχισαν πλέον να γίνονται αντικείμενο χρήσης σε θρησκευτικές τελετές. Έθιμα λατρείας ιδιαίτερα σε αγροτικούς λαούς είχαν σχέση με τη χρήση των ναρκωτικών(χασίς, φύλλα κόκας).[33]

Σύμφωνα με πηγές οι οποίες αναφέραν ότι στην κοινωνία των Ίνκας μοίραζαν τα φύλλα της κόκας στους δούλους για να ξεχνούν τα βάσανα τους. Κατά την εκστρατεία του Ναπολέοντα έγινε και η πρώτη μαζική κατανάλωσης χασίς από τους Ευρωπαίους ως προσπάθεια εκτόνωσης των στρατιωτών που συμμετείχαν στην εκστρατεία αυτή. Τέλος την χρήση έκαναν και οι Ισπανοί δίνοντας τα ναρκωτικά στου Ινδιάνους και κατ' επέκταση οι Άγγλοι την προώθησαν στην Κίνα φτάνοντας στο σήμερα ήτοι των 21ο αιώνα όπου τα πράγματα είναι χειρότερα. Πλέον η χρήση των ναρκωτικών αποτελεί το κύριο έργο και ο κύριος πόρος εσόδων των ανθρώπων του υποκόσμου. Αποτελούσε και αποτελεί το βίτσιο και καταφύγιο τους

[33] Ναρκωτικά και εξαρτήσεις : Η αξιολόγηση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου και νομικού συστήματος στη Κύπρο ως προς τους χρήστες ναρκωτικών (Άρθρο Ευανθιας Μενελάου Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Νομικής Σχολής του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου

αλλά σήμερα θερίζει στο πέρασμα του όχι μόνο τους παράνομους αλλά και αυτούς που δεν είχαν σχέση με αυτά προηγουμένως θεωρώντας πλέον ως κάτι «in».

Σύμφωνα με τις επιστήμες της χημείας και φαρμακολογίας ως ναρκωτικά θεωρούνται κάθε φυσική ή τεχνητή ουσία που που επεμβαίνει και αλλοιώνει ή μεταβάλλει την ψυχολογική ή διανοητική κατάσταση ενός προσώπου. Η επιστήμη της φαρμακολογίας δεν καλύπτει μόνο τον ορισμό αυτό για τα ναρκωτικά άλλα και τις ουσίες όπως είναι το αλκοόλ, την νικοτίνη, καφεΐνη καθώς και οποιαδήποτε άλλα προϊόντα τα οποία θεωρούνται ως ψυχοφάρμακα όπως πχ τα ηρεμιστικά χάπια κ.α.

Από την αντίπερα όχθη της νομικής επιστήμης τα ναρκωτικά θεωρούνται ως ορισμένα προϊόντα τα όποια η χρήση τους είναι ιδιαίτερα επικίνδυνη τόσο προς τον άνθρωπο αλλά και προς την κοινωνία. Κατατάσσει τις διάφορες αυτές ουσίες ανάλογα με την χρήση, το εμπόριο και την κατοχή τους η οποία θεωρείται παράνομη και μπορεί να γίνει επιτρεπτή η χρήση τους για ιατρικούς σκοπούς μόνον.

Ένας κοινός ορισμός που θα μπορούσε να δοθεί για τα ναρκωτικά με βάσει τις δύο ως άνω επιστήμες είναι οι ουσίες είτε αυτές είναι φυσικές είτε τεχνητές που έχουν ως απώτερο σκοπό χρήσης τους την επίδραση τους στο νευρικό σύστημα του χρήστη μεταβάλλοντας με τον τρόπο αυτό την συμπεριφορά, τα συναισθήματα του. Να σημειωθεί ότι η χρήση τέτοιων ουσιών είναι απαγορευμένη σε ορισμένες χώρες και συγκεκριμένα στην Κύπρο σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο που το πλαισιώνει.

Αναφορικά με την διακίνηση ναρκωτικών αξίζει να αναφέρουμε ότι η Αλβανία και το Μαρόκο αποτελούν τις κύριες χώρες στις οποίες παράγεται η κάνναβη και η ρητίνη της. Η Κολομβία, Βολιβία , Περού είναι οι χώρες στις οποίες διακινείται η κοκαΐνη σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες ενώ το Αφγανιστάν παράγει την ηρωίνη.

Σύμφωνα με τον Περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων ουσιών Νόμο 29/1977 γίνεται αναφορά για ελεγχόμενα φάρμακα τα οποία περιλαμβάνουν οποιαδήποτε ουσία ή προϊόν το οποίο καθορίζεται στο Μέρος Ι,ΙΙ και ΙΙΙ του Πρώτου Πίνακα του Νόμου στο οποίο προσδιορίζεται και η τάξη φαρμάκων τα οποία ανήκει το κάθε ελεγχόμενο φάρμακο.[34]

Στην Κύπρο το φαινόμενο της χρήσης των παράνομων ουσιών αλλά και του αλκοόλ έχει απασχολήσει ιδιαίτερα το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Πληροφοριών Εξάρτησης για τα Ναρκωτικά. Από το 2004 η Κυπριακή Κοινωνία εφοδιάζεται με χρήσιμες πληροφορίες ούτως ώστε να αναπτύξει μια αποτελεσματική στρατηγική ενώ σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο τα δεδομένα αυτά αξιοποιούνται από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης των Ναρκωτικών και Τοξικομανίας(ΕΚΠΝΤ). Μετά από σχετική έρευνα που είχε διεξαχθεί στην Κύπρο όσον αφορά τον γενικό πληθυσμό της η Κάνναβη αποτελεί την πιο συχνή παράνομη ουσία η οποία χρησιμοποιείται σε μεγαλύτερο βαθμό σε ηλικίες από 18-24 ετών. Η χρήση των υπόλοιπων παράνομων ουσιών πλην των ηρεμιστικών χρησιμοποιείται περισσότερο από τον ανδρικό πληθυσμό. Κατά το έτος 2009 μετά από την σχετική αυτή έρευνα η

χρήση των ππαράνομων ουσιών έχει μειωθεί ενώ σε αντίθεση με την Ευρώπη που το ποσοστό χρήσης των παράνομων ουσιών είναι μεγαλύτερο.

Σύμφωνα με την ίδια έρευνα αλλά σε πληθυσμό που αφορά μαθητές ηλικίας 15-16 ετών διαφαίνεται ότι 2 στους 10 κάπνιζαν τον τελευταίο μήνα ενώ τα προηγούμενα χρόνια παρατηρήθηκε σταθεροποίηση από το έτος 1995. Εν σχέση με τις παράνομες ουσίες σύμφωνα με την έρευνα αυτή διαφαίνεται επίσης ότι 9 στους 10 δεν έκαναν ποτέ χρήση.

Κατηγορίες Ναρκωτικών ουσιών

Όπως είχαμε προαναφέρει τα ναρκωτικά διακρίνονται σε διάφορες κατηγορίες είτε με βάση των νόμων που θεσπίστηκαν σε ένα κράτος είτε με βάση τις συνέπειες που αυτά προκαλούν. Επομένως, τα ναρκωτικά μπορούν να διαχωριστούν σε διάφορες ομάδες ανάλογα με τα κριτήρια και/ή λόγους που αυτά χρησιμοποιούνται.

Αρχικά τα ναρκωτικά χωρίζονται στην κατηγορία των νόμιμων και παράνομων ουσιών όπου η κατηγορία αυτή διέπετέ από κάποιους άλλου κανόνες. Για να ταξινομηθούν οι τοξικές ουσίες σε κατηγορίες χρησιμοποιούνται ως κριτήρια τους τα χαρακτηριστικά της εξάρτησης που προκαλείται στον χρήστη και τις συνέπειές που του προκαλούν. Με βάσει λοιπόν τα όσα έχουν λεχθεί ανωτέρω και με βάσει τα καθορισμένα κριτήρια τα ναρκωτικά μπορούν να διακριθούν σε τρεις μεγάλες κατηγορίες.

- Η πρώτη κατηγορία είναι τα **διεγερτικά ναρκωτικά** όπου δίνουν ενέργεια στο κεντρικό νευρικό σύστημα. Στην κατηγορία αυτή εμπίπτουν και οι νόμιμες ουσίες όπως είναι η καφεΐνη, η νικοτίνη αλλά και η παράνομη ουσία όπως είναι η κοκαΐνη MDMA Ecstasy.

- Στην δεύτερη ομάδα είναι τα **<u>κατασταλτικά ναρκωτικά</u>** του κεντρικού νευρικού συστήματος που παρέχουν αγχολυτική ενέργεια στον χρήστη. Είναι με λίγα λόγια αυτά που ηρεμούν και χαλαρώνουν τον άνθρωπο όπως είναι τα ηρεμιστικά χάπια, το αλκοόλ , η μορφίνη, ηρωίνη και το όπιο. Προκαλούν σημάδια από βελόνες, σύριγγες, κουτάλια, συσταλμένες κόρες ματιών και υγρή και κρύα επιδερμίδα.

- Η Τρίτη ομάδα είναι τα **<u>παραισθησιογόνα ναρκωτικά</u>** όπου αυτά έχον την ιδιότητα και δυνατότητα να αλλάζουν την αντίληψη του χρήστη. Στην κατηγορία αυτή εμπίπτει η μαριχουάνα, το LSD , χασισέλαιο και η έκσταση. Προκαλούν σωματική και ψυχολογική εξάρτηση , λήθαργος, χάσιμο βάρους, μόλυνση από τρυπήματα βελόνας.

Κάποια από τα ναρκωτικά κατηγοριοποιούνται με βάσει τις πιο πάνω κατηγορίες, όμως υπάρχουν και κάποια άλλα τα οποία είναι δύσκολο να ταξινομηθούν όπως είναι η κάνναβη η οποία χρησιμοποιείται συχνά λόγω της καταπραϋντικής της ιδιότητας σε μεγάλη ποσότητα. Με βάσει τον Περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων ουσιών Νόμος 29/1977 στο Πρώτο Πίνακα του Παραρτήματος του Νόμου γίνεται κατηγοριοποίηση επίσης των ελεγχόμενων φαρμάκων σε τρεις τάξεις ανάλογα με το πόσο επικίνδυνη είναι η ουσία. Πολλές φορές αναφέρονται ως «ναρκωτικά» στις περισσότερες ουσίες χωρίς αυτά ωστόσο να έχουν ναρκωτική επίδραση.

Περεταίρω, θα διεξάγουμε μια συνοπτική αναφορά στα πιο συχνά είδη ναρκωτικών ουσιών τα οποία είναι τα ακόλουθα:

1. **<u>Κάνναβη</u>** είναι φυτό στο οποίο το κύριο ψυχοτρόπο συστατικό του είναι η τετραυδροκανναβινόλη(Δ9-THC). Τα τελευταία χρόνια η περιεκτικότητα της THC είναι μεγάλη αυξάνοντας την επικινδυνότητα της. Με την χρήση της παρατηρούνται διάφορες ψυχολογικές και σωματικές αντιδράσεις. Ο καρδιακός παλμός και η αρτηριακή πίεση αυξάνονται. Επηρεάζεται η αντίληψη και μειώνεται η ικανότητα για συγκέντρωση , η μνήμη, η αίσθηση του χρόνου, και η ικανότητα για μάθηση. Η χρήση της επίσης προκαλεί διόγκωση των αιμοφόρων αγγείων, ξηρότητα του σώματος, αυξημένη όρεξη για φαγητό και υπνηλία.

Η συχνή χρήση της μπορεί να οδηγήσει σε απάθεια και απώλεια ενδιαφέροντος δημιουργώντας στην συνέχεια παθητικότητα, μετά άνια. Σε άτομα που είναι ψυχικά ευάλωτοι μπορεί να προκαλέσει σοβαρές ψυχιατρικές διαταραχές(πχ ψύχωση).

2. **<u>Ηρωίνη</u>** είναι ένα ισχυρό οπιούχο. Η χρήση της προκαλεί εναλλαγές στη ψυχική διάθεση κάποιου από ευφορία σε απάθεια ή δυσφορία, αναπνευστικά προβλήματα, υπνηλία, δυσκολία στην αντίληψη και συγκέντρωση, και μνήμη, στη σκέψη και ομιλία. Η χρήση της προκαλεί ανοχή που οδηγεί σε ισχυρή σωματική και ψυχική εξάρτηση. Το στερητικό σύνδρομο εμφανίζεται με έντονα σωματικά συμπτώματα. Οι χρήστες ένεσης ηρωίνης θεωρούνται ομάδα υψηλού κινδύνου σε ηπατίτιδα Β,Γ,HIV// AIDS. Η υπερβολική δόση της μπορεί να προκαλέσει αναπνευστική ανεπάρκεια η οποία προκαλεί κατ' επέκταση κώμα, καρδιακή ανεπάρκεια ακόμα και θάνατο.

3. **Μεταμφεταμίνη** έχει μεγαλύτερη επίδραση στο νευρικό σύστημα του χρήστη. Κάποιες από τις πιθανές επιπτώσεις χρήσης της είναι η αυξημένη εγρήγορση, ξηρότητα σώματος, ναυτία, εμετός, διάρροια, απώλεια όρεξης, σύγχυση, τρέμουλο, σπασμοί, εγκεφαλικό ή θάνατος κα. Μακροπρόθεσμες επιπτώσεις περιλαμβάνουν ακραία παράνοια, ψευδαισθήσεις , βίαιη συμπεριφορά.

4. **Κοκαΐνη** είναι μια ισχυρή διεγερτική ουσία που επιδρά στο κεντρικό νευρικό σύστημα. Οι επιδράσεις από τη χρήση της προκαλούν υπερδιέγερση και εγρήγορση. Μειώνεται η ικανότητα για κριτική σκέψη. Παρατηρούνται εναλλαγές στη διάθεση. Σε μικρό χρονικό διάστημα, η ψυχική διάθεση αλλάζει, υπάρχει δυσφορία για αυτό και οδηγεί σε περεταίρω χρήση. Όταν διακοπεί η συνεχής χρήση οδηγεί σε φόβο , κατάθλιψη , υπνηλία και αδράνεια. Με την χρήση της κοκαΐνης υπάρχει κίνδυνος να προκληθεί τοξική αντίδραση η οποία περιλαμβάνει κρίσεις πανικού, αύξηση ή διαταραχή του καρδιακού ρυθμού της αναπνοής ή πίεσης του αίματος, εμετοί κα.

5. **Έκστασή** θεωρείται ως το χάπι που περιέχει κυρίως αμφεταμίνη πολύ συχνά όμως η σύνθεση του περιέχει διάφορες άλλες επικίνδυνες ουσίες. Η επίδραση των χαπιών αυτών προκαλεί υπερδιέγερση, υπερένταση και απώλεια αυτοελέγχου. Αναστέλλονται οι κόρες των ματιών, σφίξιμο και τρίξιμο των δοντιών και απώλεια της όρεξης για φαγητό, ξηρότητα στόματος, ταχυκαρδία, εξάψεις και εφίδρωση στις παλάμες, μετά ακολουθεί αυπνία, κατάθλιψη πονοκέφαλο και μυϊκοί

πόνοι. Τα χάπια αυτά έχουν απρόβλεπτες επιδράσεις που μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο την ζωή.[35]

6. **Παραισθησιογόνα** ουσίες όπως το LSD , τα μανιτάρια, αλλά και οι πιο δραστικοί τύποι κάνναβης θεωρούνται παραισθησιογόνα. Τα παραισθησιογόνα είναι ουσίες οι οποίες επιδρούν και προκαλούν αλλαγές στην αντίληψη, σκέψη,, και συναισθήματα. Η επίδραση των παραισθησιογόνων διαφέρει από άτομο σε άτομο. Τα αποτελέσματα από την χρήση τους μπορεί να είναι σε ήπιο αίσθημα χαλάρωσης , ζάλη, ευφορία, οπτική σύγχυση, διαταραχές της όρασης, ψευδαισθήσεις κα. Συχνά η χρήση τους οδηγεί σε δυσάρεστα βιώματα, διαταραχές στην αντίληψη, παραισθήσεις μανία και κατάθλιψη.

7. **Εισπνεόμενα** είναι τα χημικά διαλυτικά όπου είναι άμεσα τοξική για το συκώτι, τα νεφρά , την καρδιά, και τους πνεύμονες ενώ μερικές φορές οι ουσίες αυτές προκαλούν βλάβες στον εγκέφαλο με συμπτώματα όπως λήθαργος, σύγχυση, επιθετικότητα, εξασθένιση μειωμένη κρίση, ζαλάδες, τρέμουλο κα.

8. **Νέες συνθετικές ουσίες α)τα συνθετικά κανναβινοειδή** αποτελούν μείγματα βοτάνων στα οποία προστίθεται συνθετικά κανναβινοειδή. Οι ουσίες αυτές μιμούνται την τετραυδροκανναβινόλη(THC) . Πιθανές επιπτώσεις στη χρήση της είναι η διέγερση, σπασμοί, υπέρταση, ψυχιατρικά προβλήματα. Η τοξικότητα των συστατικών που εμπεριέχονται στα συνθετικά κανναβινοειδή είναι αβέβαιη έτσι δεν μπορεί να

[35] Υπηρεσία Καταπολέμησης Ναρκωτικών - Εγχειρίδιο

προσδιοριστούν επαρκώς οι επιπτώσεις στην υγεία του κάθε χρήστη.

β)<u>Η συνθετική καθινόνη</u>οι συνθετικές κανόνες(μεφεδρόνη) αποτελούν μείγμα χημικών ουσιών οι οποίες μιμούνται τη δράση της κοκαΐνης και άλλων διεγερτικών ουσιών. Οι συνέπειες από τη χρήση τους περιλαμβάνουν εύρος ψυχολογικών επιδράσεων, όπως ευφορία, γενική διέγερση, παράνοια κα. Η χρήση ακόμα και μερικών δόσεων μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο την υγεία του χρήστη.[36]

3.2 Θεσμικό Πλαίσιο στην Κύπρο

Στην Κύπρο το ζήτημα των ναρκωτικών μάστιζε και μαστίζει ακόμη την Κυπριακή Αστυνομία αλλά και Κυπριακή Δημοκρατία. Σημαντική ήταν και η ψήφιση της ισχύουσας νομοθεσίας που εφαρμόζεται στην Κύπρο για το ζήτημα αυτό. Η βασική διάκριση στη Κύπρο που αφορά το εν λόγω ζήτημα θα μπορούσε να διαχωριστεί σε δύο μεγάλες κατηγορίες : α)νομοθεσία εσωτερική και β) διεθνής νομοθεσία.

Βασικότερος νόμος όμως είναι ο Περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών Νόμος 1977[37] με όσες τροποποιήσεις έχει αυτός υποστεί με πιο πρόσφατη αυτή του Νόμου 57/2016 καθώς και με βάση τους Περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών Κανονισμούς 1977 στους οποίους γίνονται αναφορές για εξαιρέσεις από την εφαρμογή του βασικού προαναφερθέντα νόμου όπως είναι η κατηγορία του ιατρού, νοσοκόμου και φαρμακοποιού εν σχέση με την κατοχή και προμήθεια απαγορευμένων ουσιών.

[36]Υπηρεσίας Καταπολέμησης Ναρκωτικών
[37] Περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών Νόμος 1977

Ο νόμος του 1997 εμπεριέχει μέσα πρόνοιες για την επαφή απαγορευμένων ουσιών όπου με τον τρόπο αυτό τεκμαίρεται ότι η κατοχή, χρήση και καλλιέργεια ελεγχόμενων φαρμάκων αποτελούν ποινικό αδίκημα κατά το Κυπριακό Νομικό μας σύστημα όπως είναι η διακίνηση και/ή εμπορία ναρκωτικών ουσιών τιμωρούμενα αδικήματα με την ποινή της φυλάκισης.[38]

Αυτό όμως δεν είναι απόλυτο καθώς ο νόμος διαχωρίζει τις περιπτώσεις αυτές. Συγκεκριμένα, η εισαγωγή και εξαγωγή ναρκωτικών ουσιών αλλά και η παραγωγή και προμήθεια τιμωρούνται με την ποινή της δια βίου φυλάκισης

Κατά τον Μάιο του 1996 είχε θεσπιστεί η νομοθεσία που αφορούσε τον Περί Συγκάλυψης, Έρευνας και Δήμευσης εσόδων από ορισμένες εγκληματικές πράξεις νόμος(61(Ι)/1996) με κύριο σκοπό να συμβαδίζει με τις ανωτέρω συμβάσεις και συστάσεις της FATF(Ομάδα χρηματοοικονομικής δράσης) σε ζητήματα ξεπλύματος καθώς και με τις οδηγίες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Πέραν αυτού όμως ο πιο πάνω νόμος παρά τις αρκετές τροποποιήσεις που είχε υποστεί έχει αντικατασταθεί κατά το 2007 από τον Περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης εσόδων από Παράνομες δραστηριότητες νόμο του 2007 (Ν.188(Ι)/2007).

[38] Άρθρο 4(1) σε συσχέτιση με τον Τρίτο Πίνακα του Ν29/77

Με βάση τον ισχύοντα νομό, ο οποίος προνοεί την λήψη προληπτικών μέτρων από τις υπόχρεες οντότητες, την ποινικοποίηση της νομιμοποίησης εσόδων αλλά και την ύπαρξη προνοιών εν σχέση με την δήμευση και κατάσχεση των εσόδων που προέρχονται από το αδίκημα της νομιμοποίησης και κατ' επέκταση τα κέρδη που αποκομίζονται από τους δράστες. [39][40]τα οποία αποτελούν ελεγχόμενα φάρμακα τάξης Α' ή Β' ενώ η χρήση, κατοχή αλλά και μεταφορά ελεγχόμενου φαρμάκου για προσωπική χρήση τιμωρείται με φυλάκιση που δεν ξεπερνά τα 2 έτη αν είναι νέος παραβάτης κάτω των 25 ετών ή αν είναι λευκού ποινικού μητρώου.

Ο νόμος αυτός εισήγαγε ρυθμίσεις που ευνοούν τον παραβάτη του ο οποίος είναι νεαρό άτομο και αν υπήρξε μεταμέλεια του και είναι λευκού ποινικού μητρώου. Η προσπάθεια του νομοθέτη για πιο ευνοϊκή μεταχείριση των χρηστών αυτών είναι εμφανής, ωστόσο, το πρόβλημα που προκύπτει στις περιπτώσεις αυτές είναι οι χρήστες που είναι κατ' εξακολούθηση χρήστες, αφού ο νόμος προνοεί μικρότερη ποινή φυλάκισης για τους νέους παραβάτες λευκού ποινικού μητρώου[41] όπου φαίνεται η διάκριση που γίνεται σε αυτούς που είναι κατ' εξακολούθηση χρήστες αλλά δεν είναι νεαρά άτομα και τιμωρούνται χωρίς να απολαμβάνουν την δυνατότητα που έχουν οι πρώτοι.

Στη συνέχεια είχε θεσπιστεί ο Περί Θεραπείας Κατηγορούμενων και Καταδικασθέντων Χρηστών ή Ουσιοεξαρτημένων Ατόμων Νόμος 46(Ι)/2016[42] με τον

[39] Ετήσια έκθεση έτος 2016-2017 Μονάδα καταπολέμησης αδικημάτων Συγκάλυψης (Μ.Ο.Κ.Α.Σ)
[40] Άρθρο 5 του Ν29/77
[41] Άρθρο 30(2) του Ν29/77
[42] Περί Θεραπείας Κατηγορούμενων και Καταδικασθέντων Χρηστών ή Ουσιοεξαρτημένων Ατόμων Νόμος 46(Ι)/2016

οποία γίνεται αναφορά στα πρόσωπα που είναι εξαρτημένα και κατηγορούνται και/ή καταδικάζονται με την εναλλακτική ποινή αυτή της θεραπείας αντί της ποινής φυλάκισης. Ο νόμος αυτός επομένως, καταργεί τον Περί Περίθαλψης και Μεταχείρισης Τοξικομανών Νόμος 1992. [43] Με βάση αυτό, υιοθετήθηκε η θεωρία ότι το πρόβλημα των ουσιών τόσο στη Κύπρο όσο και σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν αποτελεί πρόβλημα δημόσιας υγείας και όχι εγκληματικότητας. Η αρχή που εφαρμόζεται στην επιβολή εναλλακτικών μέτρων αντί ποινής φυλάκισης είναι ότι με την θεραπεία και την επανένταξη του ατόμου θα βελτιωθεί η ζωή του εξαρτώμενου προσώπου.

Με τον νόμο αυτό περεταίρω προνοείται ότι όταν ένα πρόσωπο καταδικασθεί για το αδίκημα των ναρκωτικών το δικαστήριο εκδίδει διάταγμα για θεραπεία του με το οποίο ο παραβάτης στη συνέχεια παραπέμπεται σε κέντρο θεραπείας και/ή κέντρο απεξάρτησεως. Με την έκδοση του εν λόγω διατάγματος, η ποινή του δράστη αναστέλλεται μέχρι να αποπερατωθεί η διαδικασία αποτοξίνωσης του όπου μετά το πέρας της διαδικασίας αυτής εμφανίζεται ο κατηγορούμενος εκ νέου ενώπιον δικαστηρίου για να απαλλαχθεί. Αν γίνει ωστόσο όμως, παραβίαση του διατάγματος το δικαστήριο του επιβάλλει την ποινή του.[44]

Οι νόμοι ως το εσωτερικό δίκαιο της Κύπρου δεν σταματούν εδώ καθότι υπάρχουν επιπλέον και οι Περί Παραγωγής και Εμπορίας της Βιομηχανικής Κάνναβης Νόμος 2016, ο οποίος με την ψήφισή του τροποποίησε

[43] Περί Περίθαλψης και Μεταχείρισης Τοξικομανών Νόμος 1992
[44] Άρθρο 6 και Άρθρο 7 του Νόμου 41(Ι)/2016

στον βασικό νόμο του 1977 ούτως ώστε να εξαιρεί την βιομηχανική κάνναβη από τις απαγορευμένες ουσίες, [45]ο Περί Πρόληψης της χρήσης και διάδοσης ναρκωτικών και άλλων εξαρτησιογόνων ουσιών Νόμος 128 (Ι)/2000,[46] ο οποίος ιδρύθηκε από το Αντιναρκωτικό Συμβουλίου Κύπρου, που είναι η νομική οντότητα η οποία ελέγχει όλες τις ενέργειες ενάντια στα ναρκωτικά.

Σε διεθνές επίπεδο, η Κυπριακή Δημοκρατία έχει κυρώσει μεγάλο αριθμό συμβάσεων όπως αρχικά την Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών εναντίον της Παράνομης διακίνησης Ναρκωτικών και Ψυχοτρόπων Ουσιών 1971 αλλιώς Σύμβαση της Βιέννης το 1990, [47] τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Συγκάλυψη, έρευνα, κατάσχεση και Δήμευση εσόδων από Εγκληματικές πράξεις ή αλλιώς την Σύμβαση του Στρασβούργου το 1995[48] και τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Συγκάλυψη, Έρευνα, κατάσχεση και δήμευση εσόδων από εγκληματικές πράξεις και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας το 2007.[49] Ακόμα είναι η Ενιαία Σύμβαση των Ναρκωτικών του 1961 με το τροποποιητικό πρωτόκολλο που κυρώθηκε στο εσωτερικό δίκαιο με τους νόμους του 7 του 1969 και 2 του 1973.

Ακόμα είναι η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών εναντίον της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και Ψυχοτρόπων Ουσιών του 1988 επικυρωμένη από τον νομό 49 του 1990.

---

[45] Άρθρο 2 του Ν29/77

[46] Περί Πρόληψης της χρήσης και διάδοσης ναρκωτικών και άλλων εξαρτησιογόνων ουσιών Νόμος 128 (Ι)/2000

[47] Σύμβαση Ηνωμένων Εθνών ενάντια στη παράνομη διακίνηση Ναρκωτικών και Ψυχοτρόπων Ουσιών 1990

[48] Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Συγκάλυψη, έρευνα, κατάσχεση και Δήμευση εσόδων από Εγκληματικές πράξεις ή αλλιώς την Σύμβαση του Στρασβούργου

[49] Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Συγκάλυψη, Έρευνα, κατάσχεση και δήμευση εσόδων από εγκληματικές πράξεις και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας το 2007.

Με τις συμβάσεις αυτές καθιερώθηκε ένα διεθνή σύστημα των ναρκωτικών που προστατεύει την υγεία των ανθρώπων αυτών. Αποσκοπούν στην προστασία της δημόσιας υγείας παρέχοντας ένα πλαίσιο για την αντιμετώπιση των ελεγχόμενων αυτών φαρμάκων. Οι συμβαλλόμενες χώρες έχουν την υποχρέωση να ενεργούν κατά της παράνομης κατοχής για προσωπική χρήση αλλά έχουν ταυτόχρονα και τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίσουν ποια πολιτική επιθυμούν να ακολουθήσουν.

Με βάση τις ιδίες τις Συνθήκες δίνεται η δυνατότητα στα κράτη να έχουν ελαστική μορφή ως προς τον έλεγχο της παράνομης κατοχής ναρκωτικών για προσωπική χρήση χωρίς ωστόσο οι ιδίες να καθορίζουν συγκεκριμένες ποινές επ' αυτού. Ωστόσο η υποχρέωση τους αυτή εξαρτάται από τις συνταγματικές αρχές των κρατών μελών ως προς την χρήση ή κατοχή για προσωπική χρήση των ναρκωτικών όπως η Πορτογαλία και η Ισπανία. Ανακεφαλαιώνοντας λοιπόν, αξιοσημείωτό είναι με όλα τα ανωτέρω λεχθέντα ότι οι Συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών έχουν λοιπόν ενσωματωθεί στο εσωτερικό δίκαιο κάθε κράτους ως μια προσπάθεια ανάπτυξης και/ή δημιουργίας ενός διεθνούς συστήματος ελέγχου των ναρκωτικών.

3.3 Ναρκωτικά ως Αντικείμενο νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Αντιμετώπιση της ΕΕ.

Τα ναρκωτικά αποτελούν σοβαρή απειλή για την υγεία και την ασφάλεια των πολιτών ενός κράτους. Προσπάθειες έχουν γίνει ωστόσο από πλευράς κοινότητας για την αντιμετώπιση του φαινομένου της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες διαφαίνονται

μέσα από τις οδηγίες του 1991 και 2001. Η οδηγία 1991 ήταν επακόλουθος της FATF ορίζοντας επιπλέον ότι η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες αποτελεί αλυσίδα αδικημάτων τα οποία έχουν άμεσα σύνδεση τους τα ναρκωτικά υποβάλλοντας υποχρεώσεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Η οδηγία του 1991 υπέβαλε στα κράτη να μην επιτρέπουν την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες όσον αφορά τα προϊόντα από διακίνηση ναρκωτικών ουσιών και να επιβάλλουν στον χρηματοπιστωτικό τομέα τους την εξακρίβωση της ταυτότητας των πελατών τους, την θέσπιση εσωτερικών διαδικασιών εν σχέση με αυτά και την άσκηση του δέοντα ελέγχου καθώς και η υποχρέωση τους να αναφέρουν στις αρμόδιες αρχές οτιδήποτε ύποπτο μπορεί να υποπέσει στην αντίληψη τους που να σχετίζεται με το θέμα αυτό. Ο περιορισμός ως προς τα προϊόντα της διακίνησης των ναρκωτικών αποδείχθηκε αρκετά στενός με αποτέλεσμα οι δράστες να προσπαθούν να εντοπίζουν εναλλακτικές μεθόδους νομιμοποίησης εσόδων.

Με την τροποίηση της οδηγίας 2001 καλύπτονταν τα αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων που ήταν σοβαρά. Αναφέρονταν δηλαδή σε αδικήματα που ορίζονταν ως αδικήματα που αποφέρουν «ουσιώδης προσόδους» ή «τιμωρούνται με σοβαρή ποινή φυλάκισης»

Έτσι, η FATF τον Ιούνιο 2003 αναθεώρησε τις 40 συστάσεις με σκοπό να υπάρχει μια αποτελεσματικότερη προσέγγιση. Παρόλο που ο σκοπός της παρούσας ήταν ο περιορισμός των αδικημάτων διακίνησης ναρκωτικών, ωστόσο το τελευταίο διάστημα παρατηρήθηκε αυξητική

τάση ως προς την νομιμοποίηση εσόδων που βασίζεται σε μεγαλύτερη και ευρεία κλίμακα κύριων ή επιμέρων αδικημάτων. Με την ευρύτητα των αδικημάτων ήταν πιο εύκολη η αναφορά ύποπτων συναλλαγών και την διεθνή συνεργασία. Η κοινότητα πρέπει να λαμβάνει ακόμη υπόψη τις 40 συστάσεις της FATF η οποία αποτελεί τον κυριότερο διεθνή φορέα που ενεργοποιείται για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.[50]

Κατόπιν σχετικής ανακοίνωσης που είχε γίνει από την Επιτροπή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο είχε λεχθεί ότι το πρόβλημα των ναρκωτικών αποτελούσε ιδιαίτερο πλήγμα όσον αφορά τις ηλικίες των νέων ατόμων και ότι έπρεπε για να αντιμετωπιστεί το συγκεκριμένο πρόβλημα να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες με ιδιαίτερο σεβασμό στην επικουρικότητα. Τα κράτη παρόλο που μπορεί να κάνουν προσπάθειες περιορισμού του φαινομένου αυτού δεν μπορούν να το επιτύχουν αυτό χωρίς αποτελεσματική συνεργασία αφού στην εσωτερική αγορά τα αγαθά κυκλοφορούν ελεύθερα, αφού οι δράστες και/ή έμποροι ανοίγουν καταστήματα σε κράτη μέλη στα οποία ο νόμος τα επιτρέπει ή να αλλάξουν τις οδούς διακίνησης τους.

Η νομοθεσία της ΕΕ για το ξέπλυμα διακρίνεται σε οδηγίες και αποφάσεις πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου όπου τα νομοθετικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται είναι κυρίως κανονισμοί.

[50] Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Έτσι η Ευρωπαϊκή Νομοθεσία χωρίζεται σε τρία επίπεδα; α)την πρόληψη με τους τακτικούς ελέγχους β)την καταστολή με την ποινικοποίηση του ξεπλύματος και επιβολής μέτρων γ) διεθνή συνεργασία μεταξύ των αρχών
Ετοιμάστηκε λοιπόν σχέδιο στρατηγικής της ΕΕ κατά των ναρκωτικών το 2005-2012 όπου αφορούσε δύο κύριες νομικές πράξεις της ΕΕ. Η πρώτη αφορούσε τη διακίνηση των ναρκωτικών και η δεύτερη την εμφάνιση νέων ναρκωτικών ουσιών.

Τα τελευταία έτη έχουν προκύψει ωστόσο νέες μέθοδοι διακίνησης ναρκωτικών και χημικές ουσίες που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή τους.
Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε ένα σχέδιο δράσης κατά των ναρκωτικών και συγκεκριμένα για την εφαρμογή του προγράμματος της Στοκχόλμης το 2010-2014 έλαβε υποχρέωση για θέσπιση μέτρων για ενίσχυση της προστασίας κατά του οργανωμένου εγκλήματος. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεσμεύτηκε να παρέχει νέα ώθηση στην πολιτική κατά των ναρκωτικών. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ πρέπει να χρηματοδοτεί τις δράσεις που έχουν σαφή προστιθέμενη αξία που περιλαμβάνουν την καταπολέμηση των ναρκωτικών, ανάπτυξη καινοτόμων πρακτικών για πρόληψη ή θεραπεία και διασυνοριακή συνεργασία για κατάρτιση και επιβολή του νόμου.

Η αγορά των ναρκωτικών εξελίσσεται συνεχώς ούτως ώστε να αποφεύγονται οι έλεγχοί και οι κατασχέσεις. Οι εμπόριο και διακινητές χρησιμοποιούν νέες μεθόδους και/ή τεχνικές για απόκρυψη των ναρκωτικών όπως πχ η ανάμειξη υγρής κοκαΐνης σε αγαθά όπως τα ρούχα μετατρέποντας την σε σκόνη κοκαΐνης σε εργαστήρια στην Ευρώπη ή κάνοντας την άοσμη. Περεταίρω τα

παρακολουθούν εξ' αποστάσεως. Για να είναι λιγότερο ευάλωτοι απασχολούνται με διάφορα είδη ναρκωτικών(πχ φαρμακοδιέγερση που χρησιμοποιείται κυρίως στους αθλητές) αλλά και με πολλά είδη εγκλημάτων.

Με βάση το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη διεθνή διακίνηση που εγκρίθηκε στις 3 Ιουνίου 2010 αλλά και το μελλοντικό ευρωπαϊκό σύμφωνο για τα σύνθετα ναρκωτικά που άρχισε από την Πολωνία και προσπαθεί να γίνει βελτίωση του συντονισμού μεταξύ των πρωτοβουλιών που εγκαινιάστηκαν και για την πάταξη των ναρκωτικών.

Μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της ΕΕ ήταν η διακίνηση των ναρκωτικών όσον αφορούσε τη διασυνοριακή επιβολή του νόμου. Το 2004 η Eurojust είχε ασχοληθεί με πληθώρα αριθμών υποθέσεων σχετικές με τη διακίνηση των ναρκωτικών. Ο αριθμός των υποθέσεων είχε αυξήθηκε ραγδαία από τις 77 στις 254 και αυτή η τάση συνεχίστηκε και το 2011. Τόσο η Eurojust όσο και η Europol βοηθούν στον συντονισμό των διασυνοριακών ερευνών εντός της ΕΕ και των τρίτων χωρών.

Σύμφωνα με την Συνθήκη της Λισαβώνας η διακίνηση των ναρκωτικών χαρακτηρίζεται ως ιδιαίτερα σοβαρής μορφής εγκληματικότητα με διασυνοριακή διάσταση η οποία δικαιολογεί την έκδοση οδηγιών εν σχέση με την θέσπιση κανόνων και κυρώσεων. Σύμφωνα με την απόφαση Πλαίσιο 2004/757/ΔΕΥ παρόλο που αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για την εξασφάλιση της ευρωπαϊκής αυτή προσέγγισης ωστόσο έχει αρκετές αδυναμίες. Με βάση σχετική αξιολόγηση που είχε γίνει διαφάνηκε ότι η εν λόγω απόφαση πλαίσιο δεν οδήγησε επαρκώς στην

θέσπιση εθνικών μέτρων για την καταπολέμηση της διακίνησης ναρκωτικών ούτε στην διασυνοριακή συνεργασία.

Παράδειγμα αποτελεί το γεγονός ότι τα κράτη μέλη όσον αφορά την διακίνηση ουσιών το αδίκημα αυτό καλύπτεται από το εσωτερικό ποινικό δίκαιο του κάθε κράτους. Όμως σε κάποια άλλα κράτη μέλη η διακίνηση αυτή εμπίπτει μόνο στο αδίκημα της συνέργειας στη διακίνηση ναρκωτικών. Επομένως οι αρχές ενδεχόμενος να αντιμετωπίσουν δυσκολίες ως προς την αποτελεσματική δίωξη των αδικημάτων αυτών.

Η επιτροπή θα κάνει πρόταση για νέα νομοθεσία της ΕΕ, για την εξασφάλιση της αποτελεσματικότερης προσέγγισης των αδικημάτων που σχετίζονται με τη διακίνηση ναρκωτικών και κυρώσεων της ΕΕ. Με την πρόταση αυτή θα ενισχύονται οι ικανότητες όσον αφορά την συγκέντρωση δεδομένων στον τομέα της προσφοράς των ναρκωτικών για την αξιολόγηση των εξελίξεων στην αγορά των ναρκωτικών. Με βάση την τεχνική εμπειρογνωμοσύνη που ανάπτυξε το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας η Επιτροπή με την στήριξη της Europol θα παρουσιάσει βασικούς δείκτες για την παρακολούθηση της αγοράς των ναρκωτικών και την μείωση της προσφοράς των ναρκωτικών. Οι δείκτες αυτοί πρέπει να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα στον τομέα της προσφοράς των ναρκωτικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 Ιστορική αναδρομή και Έννοια της Δήμευσης-Δέσμευσης των προϊόντων από παράνομες δραστηριότητες

Η ανάκτηση των περιουσιακών στοιχείων ή εσόδων και η επιβεβαίωση της έννομης τάξης έναντι του εγκλήματος αποτελεί ένα από τους κεντρικούς άξονες της ποινικής καταστολής που αναγνωρίζεται μέσα από την νομοθεσία της νομιμοποίησης εσόδων.

Το ύψος της περιουσίας που αποκομίζει ο δράστης από την νομιμοποίηση εσόδων μπορεί να είναι τόσο υψηλή που να διαδραματίζει ρόλο στην έκτιση ποινής φυλάκισης προς τον δράστη εάν αυτή δεν συνοδεύεται από την αποστέρηση του παράνομου αυτού πλουτισμού.

Επιπλέον η δήμευση έχει την δυνατότητα να συμβάλλει στρατηγικά στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και τρομοκρατίας. Η δήμευση διασφαλίζει ότι τα εγκληματικά έσοδα αφαιρούνται και δεν ανακτώνται από την εγκληματική οργάνωση.

Παρόλο που η παραδοσιακή μορφή δήμευσης αποτελεί η δήμευση ως δικαστική απόφαση που αφορά την περιουσία που σχετίζεται με το έγκλημα και ο ιδιοκτήτης του είχε καταδικαστεί , πέραν των άμεσων προϊόντων(εκτεταμένη δήμευση), αυτή που δεν απαιτεί οριστική καταδίκη (η δήμευση άνευ καταδίκης), αυτές που στοχεύουν σε περιουσία ίσης αξίας(δήμευση αντίστοιχης αξίας).[51]

[51] Διάλεξη 1 Μάθημα LLM 504 –Θεσμοί Δίωξης και Ανακριτικές Έρευνες Εξιχνίασης του Οικονομικού Εγκλήματος(δέσμευση-δήμευση)

Η δήμευση από πολύ παλιά κουβαλούσε το δεδομένο της κατάχρησης που έγινε στο παρελθόν κατά τον 18ο αιώνα. Κατά το 1980 επεκτάθηκαν οι στρατηγικές κατά της οικονομικής εγκληματικότητας οι οποίες κινούνται επιθετικά προς την ανάκτηση των παράνομων εσόδων.

Σε αρκετές χώρες έχουν υιοθετηθεί πολιτικές που αποσκοπούν στο προϊόν της εγκληματικής δραστηριότητας. Οι πολιτικές αυτές χωρίζονται σε 4 ενότητες: α)την ποινικοποίηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες β) προσωρινή δέσμευσης και οριστικής δήμευσης των προϊόντων ξεπλύματος γ) τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και άλλοι υπόχρεοι υποβάλλονται σε δεσμεύσεις σχετικά με την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες δ)υποχρέωση στενής συνεργασίας.

Κατά κύριο λόγο, η δήμευση αποτελεί τη διαδικασία στην οποία αποστερούνται τα περιουσιακά στοιχεία ενός προσώπου όταν αυτά συνδέονται με ένα έγκλημα. Η δήμευση από τον Δυτικό κόσμο δημιούργησε δύο δέσμες οι οποίες είναι 1)η νομική παράδοση που είναι οι μηχανισμοί και 2) την διαδικαστική φύση των μέτρων που χρησιμοποιούνται. Κατά τον 20ο αιώνα οι μηχανισμοί της δήμευσης άνθισαν μέσα σε δύο διακριτάα νομικά συστήματα. Στις νεότερες εποχές ωστόσο, εμφανίζονται αλλά εξελίσσονται παράλληλα δυο βασικές δικαστικές διαδικασίες για την ανάκτηση της περιουσίας που αποκτάται παράνομα. Οι διαδικασίες αυτές είναι οι λεγόμενες :

- **In personam διαδικασία (κατά του προσώπου)**
- **In rem διαδικασία (κατά του πράγματος)**

Για την In personam διαδικασία απαιτείται προηγούμενη καταδίκη του προσώπου ενώ για την In rem διαδικασία απαιτείται να διαπιστωθεί ότι η περιουσία προκύπτει από κάποιο αδίκημα. Μπορεί να επιβληθεί πέραν των ποινικών διαδικασιών χωρίς να εξετάζεται η ενοχή του ιδιοκτήτη της. Παρόλου που η in rem διαδικασία εμφανίστηκε στο ηπειρωτικό δίκαιο και κοινοδίκαιο εξαπλώθηκε ριζικά και αποκλειστικά στις διαδικασίες του κοινοδικαίου.

Η In personam διαδικασία εμφανίστηκε από τους αρχαίους χρόνους και συγκεκριμένα από την Ρωμαϊκή αυτοκρατορία. Η καταδικαστική απόφαση εμφανίστηκε με την δήμευση ακίνητης ιδιοκτησίας. Μέχρι τον 19ο αιώνα είχε δεχθεί πολύ σκληρή κριτική το μέτρο αυτό αφού άφηνε να εννοηθεί ότι με την δήμευση έπρεπε να δημευθούν τα περιουσιακά δικαιώματα της οικογένειας του κατηγορούμενου και όχι μόνο.

Η αποστέρηση με βάση καταδικαστικής απόφασης παρουσιάστηκε αρχικά από την αρχαία Ελλάδα. Το ποινικό δίκαιο της χώρας εκείνης προέβλεπε οικονομικές κυρώσεις όπως πρόστιμο και δήμευση μαζί. Η δήμευση ήταν πιο αυστηρή από τα πρόστιμα που επιβάλλονταν τα οποία επιβάλλονταν πιο σπάνια. Η δήμευση επομένως στην Ελλάδα επιβαλλόταν συχνά αλλά πολλές φορές αποτελούσε και επακόλουθο της θανατικής ποινής. Περεταίρω, εμφανίζεται ακόμα και στον Πανδέκτη του Ιουστινιανού όπου επιβάλλεται η αποστέρηση της περιουσίας του προσώπου που καταδικάζεται ως ποινή για κάποια αδικήματα. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η εφαρμογή από τον αυτοκράτορα Ιουστινιανό τον 6ο αιώνα μΧ αποτελεί την νομική βάση για την επιβολή καταδικαστικών αποφάσεων.

Στην Αγγλική ήπειρο, η νομοθεσία για την δήμευση υπάγεται στο αγγλοσαξονικό σύστημα που ξεκίνησε τον 6ο αιώνα μέχρι τον 9ο αιώνα. Έτσι η ποινική δήμευση ακινήτων ρίζωσε με την ενσωμάτωση του κοινοδικαίου ως "Πράξεις αποστέρησης πολιτικών δικαιωμάτων" που αποτελεί την πιο παλιά μορφή δήμευσης που ήταν η ποινή για υπόλογους προδοσίας και τέλεσης κακουργημάτων.

Η γενική δήμευση αντικαταστάθηκε από την ειδική δήμευση των περιουσιακών στοιχείων που προέρχονται από εγκληματική συμπεριφορά για την στέρηση των μέσων που χρησιμοποιήθηκαν για το έγκλημα, τα λαθραία αντικείμενα, καθώς και άλλα που συνδέονται με το έγκλημα. Στη νεότερη εποχή η γενική δήμευση επιβίωσε για μικρό χρονικό διάστημα στο κοινοδίκαιο λόγω των σκληρών συνεπειών της στέρησης των δικαιωμάτων στους αθώους απογόνους του κάθε δράστη.

Κατά τα τέλη του 18ου αιώνα, απαγορεύτηκε από το Σύνταγμα των ΗΠΑ ενώ το Πρώτο Κογκρέσο των ΗΠΑ απαγόρευσε την χρήση της In personam δήμευσης ως ποινή για ομοσπονδιακά εγκλήματα οδηγώντας στην εξαφάνιση της ποινικής δήμευσης. Κατά τον 19ο αιώνα , απαγορεύτηκε από η γενική δήμευση και στην Βρετανία επαναφέροντας την χρήση της ειδικής ποινικής δήμευσης των λαθραίων και των προϊόντων του εγκλήματος, κατά τα μέσα του 20ου αιώνα στην Βρετανία και ΗΠΑ ως νέο μέσο αποτελεσματικής αντιμετώπισης των παράνομων εσόδων από τα ναρκωτικά.

Όσον αφορά την διαδικασία In rem, έκανε την εμφάνιση της στους βιβλικούς χρόνους και συγκεκριμένα στο βιβλίο

της εξόδου όπου προβλέπετο η θυσία ενός βοδιού που είχε καρφώσει με τα κέρατα του ένα άνθρωπο, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη καταδίκη του ιδιοκτήτη του βοδιού αυτού. Η θεωρία αυτή όμως είχε αμφισβητήσεις.

Κατά το δίκαιο του μεσαίωνα είχε γεννηθεί η γνήσια αποστέρηση περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη ενός εγκλήματος, χωρίς προηγούμενη καταδίκη. Σε σχέση με την πιο πάνω θεωρία περί βοδιού δημιουργήθηκε ένα πλάσμα δικαίου περί "ένοχης περιουσίας" και αποτελεί τον προπομπό της in rem θεωρίας. Με βάση τις Βρετανικές πράξεις Ναυσιπλοίας στα μεσα του 17ου αιώνα, διαμόρφωσαν την δήμευση χωρις προηγούμενη καταδικαστική απόφαση. Οι πράξεις αυτές μπορούσαν να δημεύσουν ολόκληρο πλοίο όπου ο ιδιοκτήτης του δεν κατέβαλε τους προβλεπόμενους δασμούς, ή παραβίασε τη νομοθεσία. Κατα το τελος του 20ου αιώνα, η in rem διαδικασία εφαρμόστηκε σε εγκληματικές οργανώσεις και σε εμπόριο ναρκωτικών ουσιών.

Την επαναφορά της έκανε η ειδική δήμευση περιουσιακών στοιχείων κατά τις αρχες του 19ου αιώνα στις χώρες του ηπειρωτικού δικαίου και κατά τον 20ο αιώνα στο κοινοδίκαιο. Για πρώτη φορά επετράπη η χρήση της δήμευσης των προϊόντων ως μέσο αντιμετώπισης του οργανωμένου εγκλήματος και της διακίνησης των ναρκωτικών.

Έτσι το 1970 το Κογκρέσο εφάρμοσε τη δήμευση για τα εγκλήματα των ναρκωτικών. Θεσπίστηκε ωστόσο ο νόμος για την Καταπολέμηση του Οργανωμένου εγκλήματος το 1970 που αποτέλεσε την πρώτη ποινική διάταξη για την

δήμευση των εσόδων όπου μετά θεσπίστηκε ο Πρόληψη και καταπολέμηση των Ναρκωτικών Νόμος 1970 του οποίου εκτενής αναφορά είχε γίνει ανωτέρω. Τα νομοθετήματα αυτά επέβαλαν την δήμευση ως κύρωση ως προς το πρόσωπο του δράστη. Στην Ιταλία λόγω του γεγονότος ότι το φαινόμενο αυτό παρατηρούσε έναρξη θεσπίστηκε ο Νόμος «Rognomi la Torre» ο οποίος καθιέρωσε υποχρεωτική την δήμευση περιουσιακών στοιχείων μετά από προηγούμενη καταδικαστική απόφαση όταν σχετίζονται με εγκλήματα μαφίας. Περεταίρω εφαρμόστηκε και ένα άλλο είδος δήμευσης αυτό της εκτεταμένης δήμευσης πάνω στα περιουσιακά στοιχεία των οργανώσεων της μαφίας.

Στην Βρετανία όμως τα πράγματα ήταν εντελώς διαφορετικά αφού καμιά απόφαση που εκδιδόταν δεν συνιστούσε την οριστική αποστέρηση των παράνομων εσόδων από τους δράστες παρά την εισαγωγή της ποινικής δήμευσης στον νόμο του 1971. Όμως αυτό δεν σταμάτησε εδώ αφού το 1986 θεσπίστηκε μια σειρά από νομοθετήματα που είχαν ως σκοπό τους την δήμευση μετά από καταδικαστική απόφαση με αρχή τους τον νόμο για Εγκλήματα Εμπορίου Ναρκωτικών.

Οι χώρες όμως για να αντιμετωπίσουν το ζήτημα της εμπορίας των ναρκωτικών θέσπισαν αρκετές δέσμες νομοθετημάτων διευρύνοντας την νομοθεσία περί δήμευσης αρχίζοντας από το 1990 που επέκτειναν τους μηχανισμούς δήμευσης σε όλα τα εγκλήματα που είχαν ως σκοπό τους το κέρδος σε αντίθεση με το καθεστώς που εφαρμοζόταν η δήμευση μόνο στα αδικήματα των ναρκωτικών και του οργανωμένου εγκλήματος, μετά υιοθέτησαν την μορφή της εκτεταμένης δήμευσης μετά

από καταδίκη και τέλος υιοθέτησαν την δήμευση χωρίς καταδίκη. Η ΗΠΑ ήταν αυτές που έδωσαν την ώθηση ώστε να εφαρμοστεί η δήμευση σε όλα τα προϊόντα που έχουν ως σκοπό τους το κέρδος. Ακολούθησε την θέση των ΗΠΑ και η Βρετανία αφού παρόλο που η δήμευση αρχικά στόχευε στο εμπόριο των ναρκωτικών εν τάχει όμως εξαπλώθηκε σε όλα τα εγκλήματα ο θεσμός της δήμευσης. Ο σκοπός της εξάπλωσης αυτής ήταν η δυσαρέσκεια που εντοπίζετο στη μικρή χρήση των διαταγμάτων της δήμευσης. Η Ιταλία ήταν η χώρα που εφάρμοζε όλο και περισσότερο την δήμευσης.

Σε υπερεθνικό επίπεδο, τονίζεται ότι τα Ηνωμένα Έθνη μαζί με την Ομάδα χρηματοπιστωτικής δράσης FATF αλλά και η ίδια η ΕΕ συνέβαλαν στην διεύρυνση και ενίσχυση των εργαλείων της κατάσχεσης και δήμευσης των παράνομων προϊόντων- εσόδων με σκοπό να καταπολεμήσουν το οργανωμένο έγκλημα.

Τέλος, άξια αναφοράς όπως είχαμε προαναφέρει είναι και υιοθέτηση της διευρυμένης και/ή εκτεταμένης δήμευσης κατά τα έτη 1990. Ως διευρυμένη εννοούμε την αποστέρηση των αδικαιολόγητων περιουσιακών στοιχείων μετά από καταδίκη του εγκληματία και είναι η δήμευση που συνδέεται περισσότερο με την περιουσία παρά από το έγκλημα. Βασίζεται κυρίως στο μαχητό τεκμήριο ανεπαρκής νομιμότητας της περιουσίας ενός κατηγορούμενου. Η διευρυμένη δήμευση συνδέεται περισσότερο με την χώρα της Ιταλίας και στην συνέχεια εφαρμόστηκε και σε άλλες χώρες κράτη μέλη και συγκεκριμένα στην Βρετανία με τον Νομό 1986 Περί Εγκλημάτων Εμπορίου Ναρκωτικών θεσπίζοντας ένα άλλο μαχητό τεκμήριο αυτό του ότι η περιουσία του

κατηγορούμενου αποκτήθηκε σε διάστημα 6 ετών πριν την έναρξη της ποινικής διαδικασίας. Ο μηχανισμός εξαπλώθηκε ραγδαία με την υιοθέτηση της νομοθεσίας για τα Εγκληματία έσοδα το 1995 και βρίσκεται σε ισχύ μέχρι και σήμερα σε νομοθεσία του 2002.

Η διευρυμένη δήμευση εφαρμόστηκε με την οδηγία 2014/42/ΕΕ που επέβαλε στα κράτη την δήμευση προϊόντων κατόπιν καταδικαστικής απόφασης. Εκτός από την διευρυμένη δήμευση άλλη γνωστή μορφή δήμευσης είναι η «προληπτική δήμευση» του 1982. [52]

Αξιοσημείωτο είναι και το ότι τα εγκλήματα των ναρκωτικών θεωρούνται ως «εγκλήματα λευκού κολλάρου». Με άλλα λόγια ήταν τα χρηματοοικονομικά και οικονομικά εγκλήματα όπου την έναρξη αντιμετώπισης τους άρχισε το Κογκρέσο των ΗΠΑ στις αρχές του 2000. Μετά την οικονομική κρίση το 2008 η έρευνα και δίωξη τέτοιων εγκλημάτων αυξήθηκε.

Καταληκτικά, διαφαίνεται ότι στην σύγχρονη εποχή πλέον βρισκόμαστε αντιμέτωποι με την δήμευση συγκεκριμένων αντικειμένων της περιουσίας και συγκεκριμένα με είδη ειδικής δήμευσης χωρίς ωστόσο να εφαρμοστεί η γενική δήμευση.

4.2 Θεσμικό πλαίσιο δήμευσης και δέσμευσης παράνομων περιουσιακών στοιχείων

Κύριο μέλημα του διασυνοριακού εγκλήματος είναι το οικονομικό όφελος και/η κέρδος. Κάθε προσπάθεια που γίνεται για την πρόληψη και καταπολέμηση του

[52] Οδηγία 2014/42/ΕΕ

οργανωμένου εγκλήματος συμπεριλαμβανομένης της διακίνησης των ναρκωτικών για να είναι αποτελεσματική πρέπει να εστιάζεται στον εντοπισμό, τη δήμευση και κατάσχεση των προϊόντων του εγκλήματος. Οι εγκληματίες εκμεταλλεύονται το γεγονός ότι η Ευρώπη δεν έχει εσωτερικά σύνορα για να αποκτήσουν όλο και περισσότερα περιουσιακά στοιχεία σε διάφορα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποκρύπτοντας τα σε τρίτες χώρες.

Ο εντοπισμός των περιουσιακών στοιχείων, η δήμευση και δέσμευση τους αποτελούν μεγάλη πρόκληση. Έτσι για το θέμα αυτό η ΕΕ θέσπισε 5 νομοθετικές πράξεις – αποφάσεις πλαίσιο με σκοπό την αποστέρηση των κερδών που αποκτούνται από τους δράστες. Ωστόσο δεν ήταν αποτελεσματικές αφού δεν επέτρεπαν στις δημόσιες αρχές την δήμευση μεγάλων ποσοτήτων αγαθών.

Οι διεθνείς συμβάσεις όπως είναι η Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Στρασβούργου και η Σύμβαση της Βαρσοβίας βάζουν την δήμευση ως το κορυφαίο μέτρο για την αντιμετώπιση του ξεπλύματος.

Ως επακολουθώ αυτού, η Επιτροπή θα κάνει πρόταση για νέα πιο αυστηρή νομοθεσία της ΕΕ για την δήμευση, την ανάκτηση των περιουσιακών στοιχείων από εγκληματικές ενέργειες και την αμοιβαία αναγνώριση αποφάσεων της δήμευση και δέσμευσης. Ο σκοπός είναι η αποτελεσματικότερη κατάσχεση των προϊόντων του εγκλήματος και στην πρόληψη της εκ νέου επένδυσης στη νόμιμη οικονομία ή της χρήσης τους για την διάπραξη άλλων εγκλημάτων. Η νέα αυτή πρόταση θα κάλυπτε και την διακίνηση των ναρκωτικών ως προς την δήμευση και

δέσμευση τους. Προβλέπει επίσης ενίσχυση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των δικαστικών αρχών.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η ΕΕ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διεθνή συνεργασία στον τομέα των παράνομων ουσιών. Διεξάγει διαλόγους με χώρες παραγωγής και παρέχει πολιτική, οικονομική και τεχνική στήριξη. Θα πρέπει η Επιτροπή να ενισχύσει τις δεσμεύσεις που δημιούργησε και έχει αναλάβει έναντι στις άλλες χώρες, με βάση εξισορροπημένη προσέγγιση σεβόμενη τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αποσκοπώντας στην αποτελεσματικότερη καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος η FATF και η ΕΕ έδωσαν μεγαλύτερη έμφαση στις περιπτώσεις που προϊόντα εκμετάλλευσης είναι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τα οικονομικά επαγγέλματα, για το ξέπλυμα θεσπίζοντας αυστηρότερο νομοθετικό πλαίσιο σε όλες τις χώρες.

Με την οδηγία 2014/42/ΕΕ θεσπίστηκαν ελάχιστοι κανόνες δήμευσης και την διαχείριση και δήμευση περιουσιακών στοιχείων. Τα κράτη μέλη με βάση το άρθρο 12 της παρούσας οδηγίας όφειλαν να μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο. Πέραν της οδηγίας αυτής θεσπίστηκε και ο κανονισμός (ΕΕ) 2018/1805 σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων δήμευσης και δέσμευσης διευκολύνοντας με τον τρόπο αυτό την διασυνοριακή ανάκτηση των περιουσιακών στοιχείων αλλά και την επιτύχανυση της.[53]

Το άρθρο 4 της οδηγίας αυτής παρ. 2 ορίζει τις διάφορες κατηγορίες της δήμευσης που έχουμε προαναφέρει.

[53] Οδηγία 2014/42/ΕΕ

Αρχικά ορίζει α)**την δήμευση χωρίς καταδίκη** στην οποία γίνεται αναφορά όταν τα κράτη μέλη πρέπει να δημεύουν τα προϊόντα όταν η ποινική διαδικασία δεν μπορεί να συνεχιστεί λόγω ασθένειας ή φυγής του υπόπτου ή κατηγορούμενου.[54]

Στο άρθρο 5 της οδηγίας αυτής παρ. 1 ορίζεται η β)**δήμευση εκτεταμένη** όπου πρέπει τα κράτη μέλη να καθιστούν δυνατή τη δήμευση περιουσιακού στοιχείου που ανήκει σε καταδικασθέντα όταν το έγκλημα του οδηγεί σε οικονομικό όφελος ή όταν από τα περιστατικά της υπόθεσης προκύπτει ότι περιουσιακό στοιχείο αποκτήθηκε μέσω εγκληματικής δραστηριότητας.[55]

Στο άρθρο 6 αναφέρεται στην γ)**δήμευση εις χείρας τρίτου** όπου απαιτεί από τα κράτη να δημεύουν προϊόντα τα οποία μεταβιβάζονται σε τρίτους από τον ύποπτο ή κατηγορούμενο. Καθίσταται δυνατή όταν ο τρίτος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει ότι ο σκοπός της μεταβίβασης είναι για να αποφύγει την δήμευση του.[56]

Στο άρθρο 7 της οδηγίας γίνεται αναφορά στη **δέσμευση** όπου πρέπει τα κράτη να λαμβάνουν μέτρα για δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων με σκοπό αυτά στη συνέχεια να δημευθούν. Προβλέπει παράλληλα την επείγουσα δέσμευση τους με σκοπό την αποφυγή διάθεσης τους ή πώλησης τους.[57]

Εκτός από τα παράνομα ναρκωτικά της ΕΕ υπάρχουν ακόμα δύο κύριοι οδοί για την είσοδο τους στην ΕΕ και

[54] Άρθρο 4 παρ. 2 οδηγίας 2014/42/ΕΕ
[55] Άρθρο 5 παρ. 1 οδηγίας 2014/42/ΕΕ
[56] Άρθρο 6 οδηγίας 2014/42/ΕΕ
[57] Άρθρο 7 της οδηγίας 2014/42/ΕΕ

αυτές είναι η οδός της κοκαΐνης και της ηρωίνης. Η προσέγγιση της ΕΕ απέναντι στα παράνομα ναρκωτικά σε διεθνές στάδιο χωρίζεται σε 3 διαστάσεις:

α**) την σφαιρική** όπου με βάση την ΣΛΕΕ ενισχύεται η συνεργασία της ΕΕ με τις τρίτες χώρες όσον αφορά την επιβολή του νόμου, ενδυναμώνει τις ικανότητες των δικαστικών συστημάτων και της προώθησης του κράτους δικαίου με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα. Η ΕΕ εστιάζει κυρίως στην προώθηση εναλλακτικών μέτρων διαβίωσης για την καλλιέργεια των ναρκωτικών σε αγροτικές περιοχές όπως το Αφγανιστάν μειώνοντας την ζήτηση τους στις χώρες προέλευσης και διαμετακόμισης. Έχει δεσμευτεί στο να συνεργαστεί με τις χώρες προέλευσης και διαμετακόμισης γιατί οι δύο αυτές κατηγορίες έχουν αυξημένη χρήση ναρκωτικών επηρεάζοντας την δημόσια υγεία καθώς επίσης και της έλλειψης της ικανότητας καταπολέμησης του προβλήματος.

β)**τη γεωγραφική** όπου δίνεται η δυνατότητα στην ΕΕ να ενισχύσει την προσέγγιση της που βασίζεται στα ναρκωτικά, όπου της επιτρέπει να καταπολεμά για την καλλιέργεια των ναρκωτικών έως την είσοδο των ναρκωτικών στην αγορά της ΕΕ. Θα συνεχίζεται η στήριξη των χωρών διεύρυνσης για να μπορούν οι χώρες αυτές να καταπολεμούν τη διακίνηση και τοξικομανία. Θα συνεχίσει η ΕΕ ωστόσο τις δεσμεύσεις που ανέλαβε έναντι των χωρών της Λατινικής Αμερικής, Καραϊβικής και Αφρικής καθώς και έναντι των περιφερειακών οργανώσεων.

γ)**συνεργασία με στρατηγικούς εταίρους** θα βασιστεί στους θεσμούς που αναπτύχθηκαν από τους στρατηγικούς εταίρους με τους οποίους έχει κοινό συμφέρον να καταπολεμήσει τα ναρκωτικά. Η συνεργασία με της Ηνωμένες Πολιτείες σχετικά με τα δεδομένα από τις καταστάσεων με τα ονόματα επιβατών είναι ιδιαίτερα πολύτιμη για την καταπολέμηση της διακίνησης των ναρκωτικών. Η ΕΕ και οι Ηνωμένες πολιτείες προσπαθούν να βρουν τρόπους για την δημιουργία κοινού δικτιού επιβολής του νόμου όσον αφορά τη διακίνηση των ναρκωτικών και τον σχεδιασμό δημιουργίας ικανοτήτων. Προσπαθεί τόσο με την Ρωσία όσο και με τις Ηνωμένες Πολιτείες στο να μειώσει τη διακίνηση των ναρκωτικών και την πρόληψη της τοξικομανίας, στην Κεντρική Ασία και εργάζεται με διεθνείς εταίρους για τη βελτίωση της διεθνούς συνεργασίας σχετικά με την καταπολέμηση της οικονομίας των ναρκωτικών.

Με την νομοθεσία που αφορά το ξέπλυμα δίνεται μια νέα προσέγγιση ως προς την αποστέρηση των παράνομων κερδών προκειμένου να αντιμετωπιστεί πιο δραστικά το φαινόμενο αυτό.

Χαρακτηριστική είναι η υπόθεση **Tekinder Pal v. Δημοκρατίας**[58] όπου σε διαδικασία που προηγήθηκε από την επιβολή της ποινής από το Κακουργιοδικείο εκδόθηκε διάταγμα δήμευσης των εσόδων και συγκεκριμένα των χρημάτων που βρέθηκαν στο αυτοκίνητο και την οικία τους. Οι εφεσίοντες άσκησαν έφεση προς την απόφαση του Κακουργιοδικείου και ως προς την έκδοση του διατάγματος δήμευσης των χρημάτων. Στηρίχθηκε ο λόγος της έφεσης ότι η ΚΑ έπρεπε να αναμένει την τελική

[58] Tekinder Pal v. Δημοκρατίας ημερ 3/12/20

έκβαση της ποινικής διαδικασίας πρώτού προβεί σε δήμευση. Σύμφωνα με μαχητό τεκμήριο όφειλαν οι εφεσίοντες να αποδείξουν από που πήραν τα χρήματα αυτά όπου αυτοί απέτυχαν να το αποδείξουν αφού η εφεσίουσα δεν εργαζόταν και ο εφεσίων είχε περιορισμένα εισοδήματα. Σύμφωνα με το εφετείο η διαδικασία της δήμευσης προχώρησε με βάση ήδη την καταδικαστική απόφαση του κακουργιοδικείου σε κατηγορίες άλλες από αυτές που αθωωθήκαν οι εφεσίοντες εκ πρώτης όψεως με αποτέλεσμα οι εφέσεις να απορρίπτουν και το διάταγμα δήμευσης να επικυρωθεί.

Περεταίρω για το θέμα το οποίο μελετούμε χαρακτηριστική είναι και η υπόθεση **Αστυνομικός Διευθυντής Λευκωσίας ν. Παπαλεξάνδρου 10266/19 (Αίτηση δήμευσης)** [59] όπου ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε για τις κατηγορίες της παράνομης κατοχής ελεγχόμενου φαρμάκου τάξης Α, των κατηγοριών με σκοπό την προμήθεια και μεταξύ άλλων κατηγοριών και αυτής της νομιμοποίησης εσόδων. Μετά από καταδίκη του κατηγορούμενου η κατηγορούσα αρχή με αίτηση της στο δικαστήριο ήθελε να διεξάγει έρευνα στο κατά ποσό ο κατηγορούμενος αποκόμιση οποιαδήποτε έσοδα από παράνομες δραστηριότητες και αν ναι, για την έκδοση διατάγματος δήμευσης των προϊόντων του αδικήματος όπου με βάση τα περιστατικά της υπόθεσης τα εν λόγω διατάγματα δήμευσης είχαν εκδοθεί.

Συμπερασματική κατάληξη- Επίλογος

Ανακεφαλαιώνοντας, δεδομένων των όσων έχουν λεχθεί ανωτέρω το οργανωμένο έγκλημα και συνεπώς η διακίνηση των ναρκωτικών ουσιών αποτελούν ένα ευρύ φάσμα το οποίο δύσκολο θα είναι να αντιμετωπιστεί. Σε

[59] Αστυνομικός Διευθυντής Λευκωσίας ν. Παπαλεξάνδρου 10266/19 (Αίτηση δήμευσης)

ευρωπαϊκό επίπεδο αλλά και σε εσωτερικό δηλαδή στην Κύπρο γίνονται ιδιαίτερες προσπάθειες ως προς την πρόληψη και καταπολέμηση του εν λόγω φαινομένου, όπως αυτές διαφαίνονται από τις διάφορες οδηγίες, αποφάσεις-πλαίσιο αλλά και την σχετική νομολογία.

Κυριότερο μέτρο όπως έχουμε μελετήσει το οποίο έκανε την εμφάνιση του από τα αρχαία χρόνια αποτελούσε και εξακολουθεί να αποτελεί η δήμευση των προϊόντων τα οποία προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες καθότι με την δήμευση και δέσμευση τους ο δράστης εμποδίζεται να απολαμβάνει τους καρπούς της παράνομης απόκτησης του.

Όμως πάρα ταύτα, το νομικό σύστημα της Κύπρου ως προς το κεφάλαιο αυτό χρίζει ακόμη βελτίωσης. Βέλτιστος σκοπός είναι η θέσπιση νόμων που θα αποτρέπουν το αντικείμενο για το οποίο θεσπίζονται όμως παράλληλα θα σέβονται την ατομική ευθύνη και ελευθερία των ανθρώπων. Πρέπει να τύχει με βάση αυτό και η αναθεώρηση των νόμων Περί Ναρκωτικών εν σχέση με τους χρήστες. Πρέπει να διαχωρίζεται ωστόσο ο χρήστης από τον εγκληματία και πρέπει να παύσουν να υπάρχουν τιμωρητικές πολιτικές για τα ναρκωτικά για προσωπική χρήση. Να υπάρχει διαχωρισμός των ναρκωτικών ουσιών με βάση ευρωπαϊκά πρότυπα προχωρώντας στην αποποινικοποίηση της χρήσης και κατοχής για προσωπικούς σκοπούς.

Πρώτο μέτρο που μπορεί να παρθεί είναι η αποποινικοποίηση της κάνναβης , η οποία αποτελεί το επικρατέστερο ναρκωτικό που χρησιμοποιείται στη Κύπρο η οποία θα δώσει το έναυσμα για την αποποινικοποίηση

και των υπολοίπων ουσιών. Περεταίρω οι χρήστες πρέπει να αντιμετωπίζονται όχι ως εγκληματίες αλλά ως πρόσωπα τα οποία χρειάζονται φροντίδα και στήριξη. Πρέπει να θεσπιστεί μια πολιτική νόμων η οποία να δίνει έμφαση στην πρόληψη και όχι την τιμωρία αφού όπως βλέπουμε μέχρι και σήμερα παρόλο που η δήμευση κάποιες φορές αποτρέπει το έγκλημα ωστόσο σε κάποιες περιπτώσεις δεν είναι και τόσο αποτελεσματική. Επομένως, με βάση και τις νέες προκλήσεις οι οποίες συνεχώς δημιουργούνται απαιτείται και η λήψη περεταίρω νέων μέτρων για σκοπούς αντιμετώπισης.

Βιβλιογραφία

ΑΓΓΛΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- Mitchel P. Roth 2010 –Global Organized Crime

- C. Fredrick's το 1989

- Group of states Against Corruption (GRECO) https://www.coe.int/en/web/greco

- Section 416bis of the Criminal code (Mafia-type associations https://www.legal-tools.org/doc/b8efae/pdf/

- Council of Europe – GRECO Website https://www.coe.int/en/web/portal

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ-ΔΗΠΛΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ -ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

- Βικιπέδεια – Η ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια

- Μεταπτυχιακή εργασία του Νικόλαου Τσαππή – Πανεπιστήμιο Νεάπολις 2014) Βιβλιοθήκη Νεάπολις Πάφου- Ήφαιστος https://hephaestus.nup.ac.cy/bitstream/handle/11728/6906/morfes-kai-antimetopisi-full.pdf?sequence=2&isAllowed=y

- Διπλωματική εργασία ''Εμπορία Ανθρώπων και Διεθνικό Οργανωμένο έγκλημα Διλήμματα Ασφαλείας για την Ευρώπη'' του Τσιρίγκα Βασίλειου https://hephaestus.nup.ac.cy/bitstream/handle/11728/6906/

morfes-kai-antimetopisi-full.pdf?sequence=2&isAllowed=y

- Απόσπασμα απο την σελίδα Cyprus Times

- Οργανωμένο έγκλημα και αδύναμες κρατικές δομές σε περίοδο κρίσης: Μια αμφίδρομη σχέση http://crime-in-crisis.com/%CE%BF%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CF%89%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%BF-%CE%AD%CE%B3%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CE%BC%CE%B1-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B1%CE%B4%CF%8D%CE%BD%CE%B1%CE%BC%CE%B5%CF%82-%CE%BA%CF%81%CE%B1%CF%84/
- Διπλωματική εργασία στο Οργανωμένο έγκλημα του Γεώργιου Κολτσικογλου του Πανεπιστημιου Νεάπολις Πάφου https://hephaestus.nup.ac.cy/bitstream/handle/11728/10060/ORGANOMENO-EGKLHMA-fulltext.pdf?sequence=2&isAllowed=y

- Πανεπιστήμιου Κύπρου στο Ράδιο πρώτο για το φαινομενο της διαφθοράς και την καταπολέμηση του.

- ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ˚ του Λέανδρου Ρακιντζή (Γενικού επιθεωρητή δημόσιας https://docplayer.gr/10541058-O-thesmos-toy-genikoy-epitheoriti-imosias-ioikisis-leandros-rakintzis-genikos-epitheoritis-iuosias-ioikisis.html

- Βιβλίο Μ. Καϊάφα Γκπάντη , Στοιχεία ενωσιακού Ποινικού δικαίου 2016 σελ. 91-95 Εκδόσεις Σάκκουλα

- Απόσπασμα απο Euronews

- Εθνική στρατηγική κατά της διαφθοράς- Κυπριακή Δημοκρατία, Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης (Νοέμβριος 2017) http://www.mjpo.gov.cy/mjpo/mjpo.nsf/0B1F93C2CFECF18BC225850D002E4363/$file/%CE%95%CE%B8%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%A3%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%AC%20%CF%84%CE%B7%CF%82%20%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CF%86%CE%B8%CE%BF%CF%81%CE%AC%CF%82.pdf

- «Group of Ten» είναι μία ομάδα κρατών και κεντρικών τραπεζών, μέλη της οποίας είναι 8 κυβερνήσεις (ΗΠΑ, Γαλλία, Ιταλία, Ιαπωνία, Καναδάς, Ολλανδία, Βέλγιο και Ηνωμένο Βασίλειο) και 2 κεντρικές τράπεζες (Γερμανία και Σουηδία)

- Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου https://www.cysec.gov.cy/el-GR/home/

- Εθνική στρατηγική κατά της διαφθοράς- Κυπριακή Δημοκρατία, Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης (Νοέμβριος 2017) http://www.mjpo.gov.cy/mjpo/mjpo.nsf/0B1F93C2CFECF18BC225850D002E4363/$file/%CE%95%CE%B8%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%A3%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%AC%20%CF%84%CE%B7%CF%82%20%C

E%B4%CE%B9%CE%B1%CF%86%CE%B8%CE%BF%CF%81%CE%AC%CF%82.pdf

- Υπηρεσία Καταπολέμησης Ναρκωτικών – Εγχειρίδιο

- Διάλεξη 1 Μάθημα LLM 504 –Θεσμοί Δίωξης και Ανακριτικές Έρευνες Εξιχνίασης του Οικονομικού Εγκλήματος(δέσμευση-δήμευση)

- Ναρκωτικά και εξαρτήσεις : Η αξιολόγηση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου και νομικού συστήματος στη Κύπρο ως προς τους χρήστες ναρκωτικών (Άρθρο Ευανθιας Μενελάου Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Νομικής Σχολής του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου

ΝΟΜΟΛΟΓΙΕΣ

- Ο Περί της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και Πρωτοκόλλων(Κυρωτικός) Νόμος του 2003

- Περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών Νόμος 1977

- Νόμος 2928/2001 Άρθρο 187 ˚Εγκληματική οργάνωση˚ ημερ. 27 Ιουλίου 2001.

- Ο Περί Παρεμπόδισης και καταπολέμησης της Νομιμοποίησης εσόδων από Παράνομες δραστηριότητες Νόμος του 2007(188 (Ι)/2007

- Περί Θεραπείας Κατηγορούμενων και Καταδικασθέντων Χρηστών ή Ουσιοεξαρτημένων Ατόμων Νόμος 46(Ι)/2016

- Περί Περίθαλψης και Μεταχείρισης Τοξικομανών Νόμος 1992

- Άρθρο 6 και Άρθρο 7 του Νόμου 41(Ι)/2016

- Άρθρο 2 του Ν29/77

- Περί Πρόληψης της χρήσης και διάδοσης ναρκωτικών και άλλων εξαρτησιογόνων ουσιών Νόμος 128 (Ι)/2000

- Σύμβαση Ηνωμένων Εθνών ενάντια στη παράνομη διακίνηση Ναρκωτικών και Ψυχοτρόπων Ουσιών 1990

- Νόμος 2928/2001 Άρθρο 187 ˚Εγκληματική οργάνωση˚ ημερ. 27 Ιουλίου 2001

<u>ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ</u>

- Tekinder Pal ν. Δημοκρατίας

- Αστυνομικός Διευθυντής Λευκωσίας ν. Παπαλεξάνδρου 10266/19 (Αίτηση δήμευσης) ημερ 22/6/20

<u>ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ</u>

- Οι 40 συστάσεις της FATF

- Οι 9 Ειδικές συστάσεις της FATF

- Ευρωπαικό Συμβούλιο, Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωση
- Οδηγία (ΕΕ) 2018/843 ημερ. 30 Μαίου 2018
- Οδηγία (ΕΕ)2018/1673 ημερ.23 0κτωμβρίου 2019
- Οδηγία (ΕΕ)2019/878 ημερ. 20 Μαιου 2019
- Οδηγία(ΕΕ)2019/1153 ημερ. 20 Ιουνίου 2019
- Οδηγία(ΕΕ)2019/1975 ημερ 1 Ιανουαρίου 2020
- Council of Europe – GRECO Website
- Αρθρο 4(1) σε συσχέτιση με τον Τρίτο Πίνακα του Ν29/77
- Ετήσια έκθεση ετός 2016-2017 Μονάδα καταπολέμησης αδικημάτων Συγκάλυψης (Μ.Ο.Κ.Α.Σ)
- Αρθρο 5 του Ν29/77
- Άρθρο 30(2) του Ν29/77
- Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Συγκάλυψη, έρευνα, κατάσχεση και Δήμευση εσόδων απο Εγκληματικές πράξεις ή αλλιώς την Σύμβαση του Στρασβούργου

- Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Συγκάλυψη, Έρευνα, κατάσχεση και δήμευση εσόδων απο εγκληματικές πράξεις και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας το 2007.

- Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

- Οδηγία 2014/42/ΕΕ

- Κανονισμός (ΕΕ)2018/1805 του Ευρωπαικού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 14 Νοεμβρίου 2018 σχετικά με την αναγνώριση αποφάσεων δήμευσης και δέσμευσης

- ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Προς μια δυναμικότερη ευρωπαϊκή απάντηση στο πρόβλημα των ναρκωτικών /* COM/2011/0689

- Άρθρο 4 παρ 2 οδηγίας 2014/42/ΕΕ

- Αρθρο 5 παρ 1 οδηγιας 2014/42/ΕΕ

- Άρθρο 6 οδηγίας 2014/42/ΕΕ

- Άρθρο 7 της οδηγίας 2014/42/ΕΕ